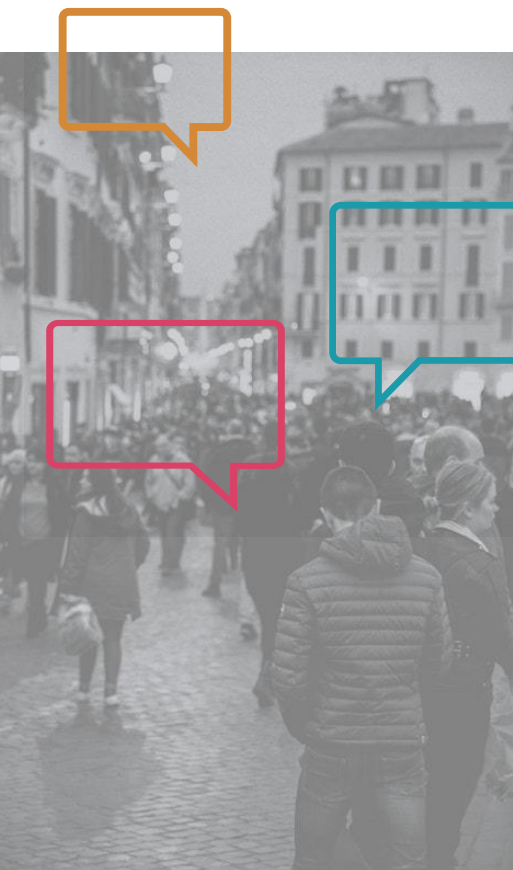

NORANTZ DOA EUSKARA?

HEGO EUSKAL HERRIA 2036

PROIEKZIO DEMOLINGUISTIKOA

Laburpena

2025eko martxoa

UDALERRI
EUSKALDUNEN
MANKOMUNITATEA

Siadeco^x
ikerketa aplikatua

Berio pasealekua 11, 20018 Donostia

943 31 00 34

siadeco@siadeco.eus

Aurkibidea

1. Planteamendua eta alderdi metodologikoak	3.
2. Demografia	7.
3. Euskararen ezagutza	13.
4. Lehen hizkuntza	18.
5. Etxeko erabilera.....	23.
6. Gaitasun erlatiboa	28.
7. Ondorioak	32.

1. Planteamendua eta alderdi metodologikoak

UEMA Udalerrri Euskaldunen Mankomunitatearen eskariz Siadecok egin duen ikerketaren laburpena jasotzen du txosten honek. Ikerketa honen funtsa, Hego Euskal Herriko etorkizun demolinguistikoa irudikatzea izan da. Horretarako, orain arteko joera demolinguistikoa eta 2036ra arteko proiektzio demografikoak uztartu dira, hizkuntza-egoeran eragiten duten gainerako faktoreak aintzat hartu gabe. Azpimarratu beharra dago, hain zuzen ere, ikerlan honen emaitza ez dela 2036an gertatuko denaren aurreikuspen bat. Baizik eta proiektzio demolinguistikoa egiteko erabilitako hipotesiak beteko balira, urte horretan Hego Euskal Herrian izango genukeen egoera demolinguistikoa irudikatzeko ariketa bat —Iparraldea kanpoan utzi behar izan dugu, biztanleriaren zentsu bidezko datuetan ez delako hizkuntzari buruzko daturik jasotzen—.

Lana aurrera eramateko, informazio-iturri dokumentalak erabili dira, batetik, zenbait hizkuntza-aldagaien azterketa osagarriak egiteko: Eusko Jaurlaritzaren Inkesta Soziolinguistikoa edo Eusko Jaurlaritzaren, Nafarroako Gobernuaren eta Euskararen Erakunde Publikoaren EAS-Euskararen Adierazle Sistema, nagusiki. Baina, ikerketaren oinarri nagusia, proiektzioarako metodologia espezifikoa diseinatzea eta, hori aplikatzera iristeko, datu-oinarrien berariazko lanketa egitea izan da. Ondorengo bi urratsetan laburbilduko genuke prozedura hori:

1. 30 urteetako bilakaeraren analisia egin da, berariazkoa, Biztanleriaren eta Etxebizitzaren Erroldako datuak erabiliz —EUSTAT eta NASTAT estatistika erakundeen bitartez eskuratu ditugu datu-oinarriak—. 2 urtetik gorako biztanleen datuak erabili dira, zehazki. Hizkuntza-adierazle nagusiak aztertu dira: hizkuntza-ezagutza, lehen hizkuntza eta etxeko hizkuntza. Eta ondorengo aldagaien arabera gurutatu dira: adina, jatorria, nagusitasun-eremua eta lurraldea.
2. Datozen urteetarako proiektzioak egin dira, 2036ko epe-mugari begira hizkuntza-adierazle horiek zer bilakaera izango duten aurreikusteko. Hiru fase ditu Hego Euskal Herriko etorkizuneko datu demolinguistikoa aurreikusteko garatu dugun metodologiak:
 - Lehen fasean, Hego Euskal herriko biztanleria, biztanleria-multzo ezberdinen arabera nola banatuko den aurreikusi da, kopuru absolutuetan. Biztanleria-multzoak, hurrengo lau aldagaiak batera konbinatuz sortutako biztanleria-estratuak dira: lurraldea, etxeko erabileraren arabera nagusitasun-eremua, biztanleriaren adina eta biztanleriaren jatorria.
 - Bigarren fasean, biztanleria-multzo bakoitzaren etorkizuneko hizkuntza-koefizienteak kalkulatu dira, ehunekoetan.
 - Eta hirugarren fasean, aurreko bi zifrak biderkatuta, eta multzokako datuak batuta, datu demolinguistikoen balio orokorrak kalkulatu dira, kopuru absolutuetan eta ehunekoetan.

Proiektzioak egiteko aukeratutako urteak, hiru izan dira, 2026, 2031 eta 2036, bi arrazoi nagusirengatik:

- Lehen: erabilitako metodologiaren lehen fasean, INEren datuetatik abiatutako proiektzio demografikoak egin dira eta INE Espainiako Estatistika Institutuak argitaratutako “Población y fenómenos demográficos – resultados por provincias: serie 2024-2039” datuak, 2039 urtera artekoak dira.
- Bigarrena: biztanleria eta etxebizitzaren zentsuak egiten diren urteekin bat egiteko, bosturteko tarteekin lan egin da, 2021eko datuetatik abiatuta, proiektatutako lehen hizkuntza-koefizienteak 2026koak izan dira, gero 2031koak, eta azkenik 2036koak.

Erabilitako metodoaren lehen fasean demografia proiektzioak egiteko, eta bigarren fasean hizkuntza-koefizienteen proiektzioa egiteko, hurrengo hipotesiak erabili dira —hipotesiok beteko balira izango genuke, hain zuzen ere, irudikatutako egoera demolinguistikoa—:

(a) Demografia-proiektzioen hipotesiak:

1. INEren “*Población y fenómenos demográficos – resultados por provincias: serie 2024-2039*” informazio-iturriko demografia proiektzioak bete egingo dira, 2026, 2031 eta 2036 urteetan, hemendik data horietara arte gertatuko diren jaiotzei, heriotzei eta migrazio-fluxuei dagokienean, zehazki datu hauekiko:
 - Hego Euskal Herriko lurralde bakoitzean, bosturteko adin-tarte bakoitzerako aurreikusitako biztanleria.
 - Lurraldearen arabera, biztanleria osorako aurreikusitako jatorriaren araberrako aurreikuspenak, “Espainian/atzerrian” banaketari jarraiki.
2. Hemendik urte horietara adin-multzo bakoitzeko biztanleriaren jatorriaren araberrako banaketan gertatuko den bilakaera, 2006tik 2023ra izandakoaren parekoa izango da, adin-multzo bakoitzaren barruan atzeritar/espainiarren arteko banaketan antzematen diren joerak bere horretan jarraituko du 2023-2036 bitartean. Horrela, adibidez, azken urteetan biztanleria atzeritarraren pisua gehiago igo den adin-multzoetan, etorkizunean ere gehiago igoko da.
3. INEren lurraldekako proiektzio-demografikoetan, Espainian jaiotakoak izango direnen “erkidegoan jaiotakoak” edo “beste erkidegoren batean jaiotakoak” banaketa, 2021eko berdina izango da, bosturteko adin-kohorteen ehunekoak “diagonalean” mugituta. Adibidez, 0-4 urtekoen 2021eko banaketa, 2026an, 5-9koena izango da, 2031n 10-14koena eta 2036an, 15-19koena.
4. Etxeko erabilerari jarraiki sailkatutako nagusitasun-eremuen araberrako udalerrri-multzoen biztanleriaren adina eta jatorriaren araberrako oraingo egitura demografikoa berdina izango da etorkizunean ere, hau da, nagusitasun-eremu bakoitzeko biztanleriaren adina eta jatorriaren araberrako proportzioak, mantendu egingo dira 2026, 2031 eta 2036 urteetan ere, nahiz eta biztanleriaren kopuru absolutuak aldatu.

(b) Hizkuntza-koefizienteen proiektzioen hipotesiak:

1. **Hipotesi orokorra:** lurraldea, nagusitasun-eremua, adin-multzoa eta jatorriaren arabera bereizitako biztanleria-estratu bakoitzean, hiru hizkuntza-adierazleetako bakoitzaren (ezagutza, lehen hizkuntza eta etxeko erabilera) hizkuntza-koefizienteek azken urteetan eta bereziki 2011tik 2021era izandako bilakaera, mantendu egingo da hurrengo urteetan ere. Horrela, alderdi demografikoez gain, hizkuntzari eragiten dioten gainerako faktore guztiek 2021ko parametro beretan jarraituko dute 2021-2036 bitartean. Eredu honetan ez dira kontuan hartu, biztanleriaren zahartzeaz eta migrazio-fluxuez gain gertatuko diren beste aldaketak, eta aldaketa horiek ezagutzan, hizkuntzaren transmisioan eta etxeko erabileran izango dituzten ondorioak; hala nola: teknologiarri eta kultur kontsumoari dagokionez mundu mailan eta Euskal Herrian gertatzen ari diren joerak, hizkuntza politiken norabidea eta indarra, euskararen aldeko mugimenduaren dinamika eta eragina, hiztunen jarrera eta ohituren aldaketak eta hizkuntza-egoeran eragin dezakeen beste edozein faktore.

2. Hipotesi zehatzagoak:

- a) 19 urtera arteko adin-tarteetan, lurraldea, nagusitasun-eremua eta jatorriaren arabera hiru hizkuntza-adierazleen hizkuntza-koefizienteen 2021eko ehunekoak bere horretan mantenduko dira oro har. Horrela, hizkuntza-koefiziente horien balioak bilakaera demografikoaren ondorioz soilik aldatuko dira, aurreikusitako biztanleriaren kopuru absolutuekin biderkatu ondoren, hau da, biztanleria-estratu bakoitzak izango duen biztanleriaren bilakaeraren arabera.
- b) 2036 urtera arte erkidegoan jaioko diren 14 urte bitarteko belaunaldi berrien hizkuntza-koefizienteak, gurasoen jatorriaren arabera izango dira. Horrela, erkidegoan jaiotako gurasoen seme-alaben hizkuntza-koefizienteen ehunekoak, erkidegoan jaiotako adin-tarte horretako 2021eko hizkuntza-koefizienteen berdina izango dira eta, aldiz, atzerrian jaiotako gurasoen seme-alabenak, atzerrian jaiotako 2021eko hizkuntza-koefizienteetara hurbilduko dira. Eta jaioko diren haur horien gurasoen jatorriaren arabera banaketa, 30-39 urte bitarteko biztanleriaren jatorriaren arabera banaketaren parekoa izango da.
- c) 20tik 74 urtera bitarteko adin-multzoen hizkuntza-koefizienteak, biztanleria-estratu bakoitzaren 2021eko ehunekoari, 2021 urtera arteko joeren igoera edota jaitsierak aplikatu ondoren kalkulaturako balioen arabera izango dira, bosturteko bakoitzaren hizkuntza-koefizienteak diagonalean mugituz, hau da, 20-24 urtekoen 2021eko balioa, 2026an 25-29koena izanik, 2031n 30-34koena eta 2036an 35-39koena.
- d) 75 urtetik gorako biztanleriaren hizkuntza-koefizienteak, berriz, biztanleria-estratu bakoitzerako, horizontalean eta diagonalean egindako kalkuluen arabera estimaturako balioen arabera izango dira.
- e) Alderdi demografikoez gain, hizkuntzari eragiten dioten gainerako faktore guztiek 2021ko parametro beretan jarraituko dute 2021-2036 bitartean. Horrela, eredu honetan ez da kontuan hartuko honako alderdietan gertatuko diren aldaketak eta aldaketa horiek ezagutzen, transmisioan eta erabileran izango dituzten ondorioak:
 - Teknologiari eta kultur kontsumoari dagokionez mundu mailan eta Euskal Herrian garatzen ari diren joerak.
 - Hizkuntza politiken norabidea eta indarra.
 - Euskararen aldeko mugimenduaren dinamika eta eragina.
 - Hitzunen jarrerak eta ohitura.
 - Ez da aldatuko hizkuntza-egoeran eragin dezakeen beste edozein faktore.

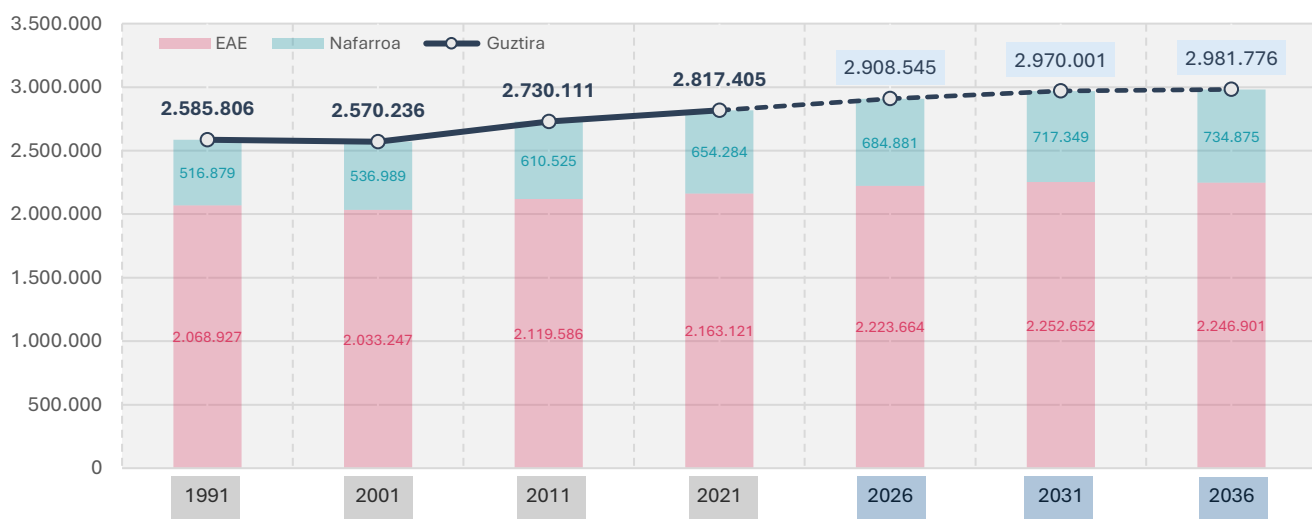
2. Demografia

2.1 BIZTANLERIAREN BILAKAERA ETA PROIEKZIO OROKORRA

Gora egin du Hego Euskal Herriko biztanleriak —Euskal Autonomia Erkidegoa eta Nafarroako Foru Erkidegoa—, azken hiru hamarkadetan. Lurraldearen arabera, Nafarroak EAEk baino hazkunde handiagoa izan du.

Aurrera begira ere hazten jarraituko du biztanleriak, baina hazkunde hori moteldu egingo da datozen urteetan: 2.570.236 biztanle zituen Hego Euskal Herriak 2001ean, 2.817.405 biztanle 2021ean eta, proiektzio demografikoen arabera, 2.981.776 biztanle izango ditu 2036an. Nafarroako hazkunde demografikoa EAErena baino handixeagoa izango da, ondorioz, Foru Erkidegoak Hego Euskal Herriko biztanleriarekiko duen pisua handitu egingo da 2021etik 2036ra: % 23,2tik % 24,6ra.

1. grafikoa. Hego Euskal Herriko biztanleriaren bilakaera (1991-2021) eta aurreikuspena (2026-2036)

Iturria: Eustat, 1991-2021; Nastat, 1991-2021; INE, 2026-2036; Siadeco, 2026-2036 proiektzioa.

1. taula. Hego Euskal Herriko biztanleriaren bilakaera (1991-2021) eta aurreikuspena (2026-2036), lurraldearen arabera

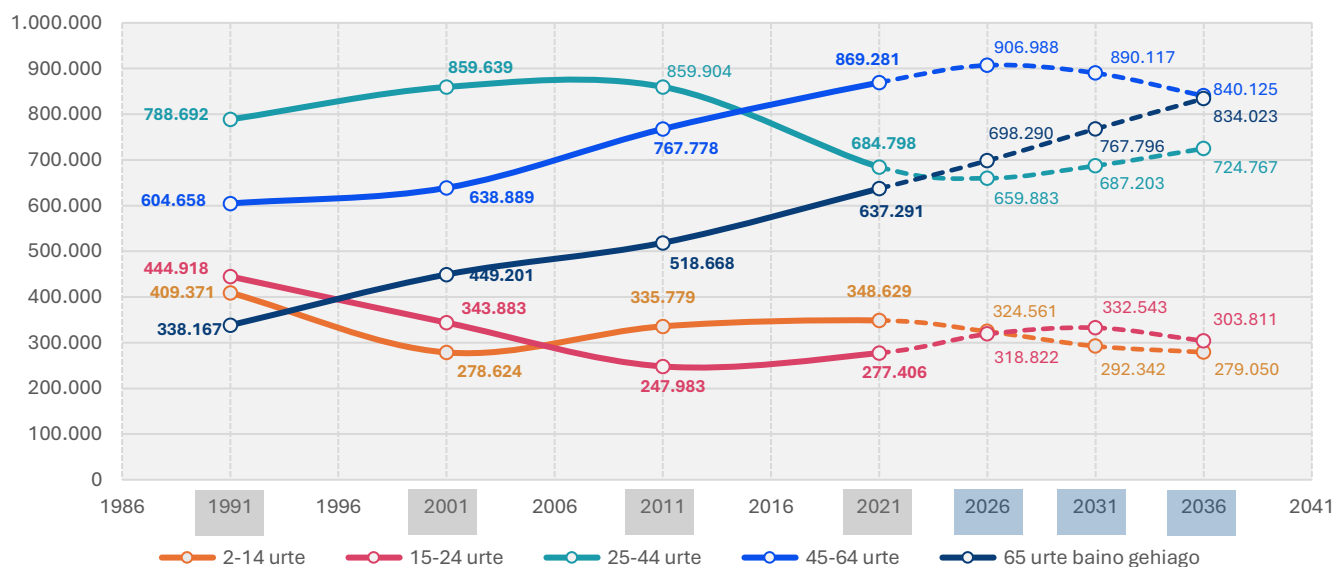
	1991		2001		2011		2021		Proiektzioa 2026		Proiektzioa 2031		Proiektzioa 2036	
	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%
EAE	2.068.927	80,0	2.033.247	79,1	2.119.586	77,6	2.163.121	76,8	2.223.664	76,5	2.252.652	75,8	2.246.901	75,4
Nafarroa	516.879	20,0	536.989	20,9	610.525	22,4	654.284	23,2	684.881	23,5	717.349	24,2	734.875	24,6
Guztira	2.585.806	100,0	2.570.236	100,0	2.730.111	100,0	2.817.405	100,0	2.908.545	100,0	2.970.001	100,0	2.981.776	100,0

Iturria: Eustat, 1991-2021; Nastat, 1991-2021; INE, 2026-2036; Siadeco, 2026-2036 proiektzioa.

2.2 BIZTANLERIAREN BILAKAERA ETA PROIEKZIOA ADINAREN ARABERA

Adinaren araberako azterketak zahartze-prozesua erakusten du, helduenen adin-tarteetan izan baitira hazkunderik handienak azken hiru hamarkadetan. Proiekzioen arabera, prozesu horrek aurrera jarraituko du, 65 urtetik gorakoen biztanle-multzoak goranzko joera nabarmenari eutsiko diolako: 637.291 biztanle 2021ean (biztanleriaren % 22,6) eta, proiekzioen arabera, 834.023 biztanle 2036an (% 28,0). Nolanahi ere, goranzko joera hartuko duen beste adin-tartea 25-44 urte artekoena da: 684.798 biztanle 2021ean eta 724.767 biztanle 2036an, kasu honetan, itxura guztien arabera, migrazio-prozesuen eraginez. Biztanleriarekiko pisua mantendu egingo du talde horrek (% 24,3), gainerakoek ez bezala.

2. grafikoa. Hego Euskal Herriko biztanleriaren bilakaera (1991-2021) eta aurreikuspena (2026-2036), adin-talde nagusien arabera

Iturria: Eustat, 1991-2021; Nastat, 1991-2021; INE, 2026-2036; Siadeco, 2026-2036 proiektzioa.

2. taula. Hego Euskal Herriko biztanleriaren bilakaera (1991-2021) eta aurreikuspena (2026-2036), adin-tartearen arabera

	1991		2001		2011		2021		Proiektzioa 2026		Proiektzioa 2031		Proiektzioa 2036	
	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%
2-14 urte	409.371	15,8	278.624	10,8	335.779	12,3	348.629	12,4	324.561	11,2	292.342	9,8	279.050	9,4
15-24 urte	444.918	17,2	343.883	13,4	247.983	9,1	277.406	9,8	318.822	11,0	332.543	11,2	303.811	10,2
25-44 urte	788.692	30,5	859.639	33,4	859.904	31,5	684.798	24,3	659.883	22,7	687.203	23,1	724.767	24,3
45-64 urte	604.658	23,4	638.889	24,9	767.778	28,1	869.281	30,9	906.988	31,2	890.117	30,0	840.125	28,2
> 64 urte	338.167	13,1	449.201	17,5	518.668	19,0	637.291	22,6	698.290	24,0	767.796	25,9	834.023	28,0
Guztira	2.585.806	100,0	2.570.236	100,0	2.730.111	100,0	2.817.405	100,0	2.908.544	100,0	2.970.001	100,0	2.981.776	100,0

Iturria: Eustat, 1991-2021; Nastat, 1991-2021; INE, 2026-2036; Siadeco, 2026-2036 proiektzioa.

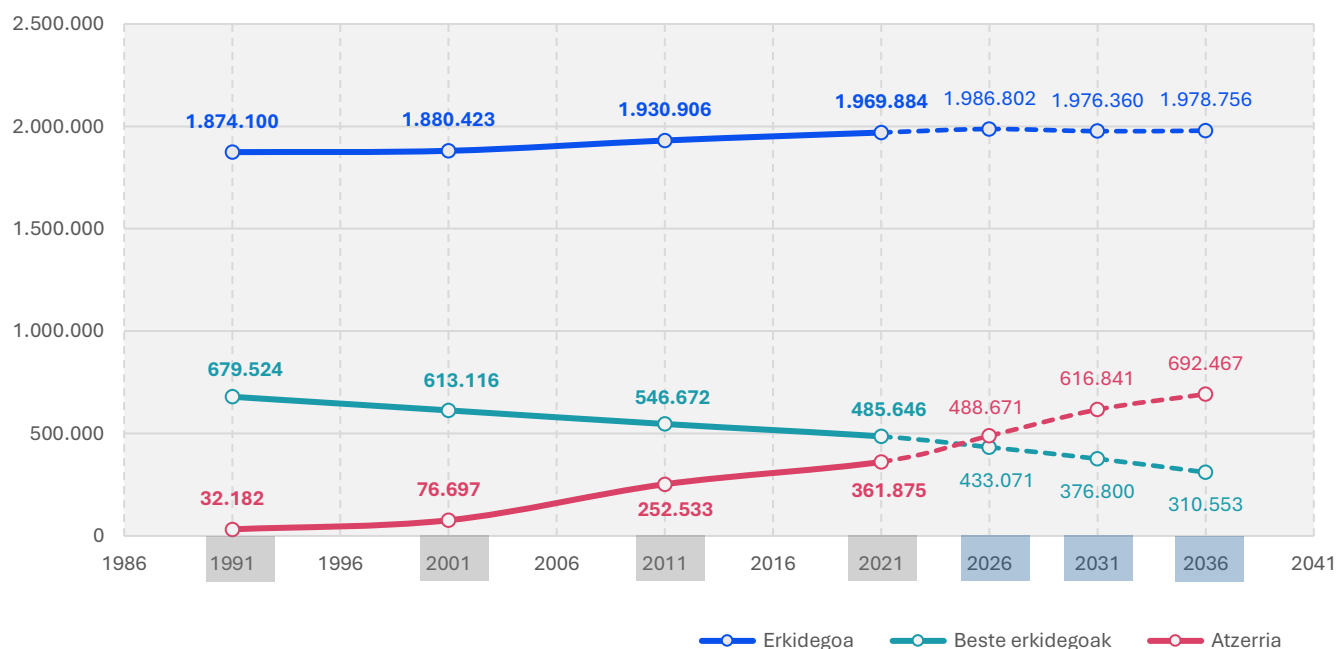
2.3 BIZTANLERIAREN BILAKAERA ETA PROIEKZIOA JATORRIAREN ARABERA

Jatorriaren arabera, erkidegoan bertan —EAEn edo Nafarroan, kasuan kasu— eta Estatuko beste erkidegoetan jaiotakoak pisua behera egin du. Aitzitik, atzerrian jaiotakoak pisua, igoera handia izan du.

Datozen urteetan, atzerrian jaiotakoak dira modu nabarmenean gora egingo dutenak: 361.875 biztanle 2021ean (biztanleriaren % 12,8) eta 692.467 biztanle 2036an (biztanleriaren % 23,2). Estatuko gainerako erkidegoetan jaiotakoak kopuruak daraman beheranzko joera areagotu egingo da: 679.524 ziren 1991n (biztanleriaren % 26,3), 485.646 ziren 2021ean (biztanleriaren % 17,2) eta, proiektzioen arabera, 310.553 izango dira 2036an (biztanleriaren % 10,4).

Jatorria eta adina gurutzatuz, azpimarratzeko modukoa da 25-44 urtekoen artean dela altuena atzerrian jaiotakoak pisua. Eta adin-tarte horretan areagotuko dela gehien, gainera: 2036an 25-44 urtekoen % 44,4 izango da atzerrian jaioa (321.699 biztanle), Hego Euskal Herrian —are gehiago Nafarroan, % 51,4—. Ugalkortasun-adinean edo guraso izateko adinean dagoen biztanleria da hori, horrek haurren eta gaztetxoaren adin-tarteetan duen eraginarekin.

3. grafikoa. Hego Euskal Herriko biztanleriaren bilakaera (1991-2021) eta aurreikuspena (2026-2036), jatorriaren arabera

Iturria: Eustat, 1991-2021; Nastat, 1991-2021; INE, 2026-2036; Siadeco, 2026-2036 proiektzioa.

3. taula. Hego Euskal Herriko biztanleriaren bilakaera (1991-2021) eta aurreikuspena (2026-2036), jatorriaren arabera.

	1991		2001		2011		2021		Proiektzioa 2026		Proiektzioa 2031		Proiektzioa 2036	
	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%
Erkidegoa	1.874.100	72,5	1.880.423	73,2	1.930.906	70,7	1.969.884	69,9	1.986.802	68,3	1.976.360	66,5	1.978.756	66,4
Beste erkidegoak	679.524	26,3	613.116	23,9	546.672	20,0	485.646	17,2	433.071	14,9	376.800	12,7	310.553	10,4
Atzerria	32.182	1,2	76.697	3,0	252.533	9,2	361.875	12,8	488.671	16,8	616.841	20,8	692.467	23,2
Guztira	2.585.806	100,0	2.570.236	100,0	2.730.111	100,0	2.817.405	100,0	2.908.544	100,0	2.970.001	100,0	2.981.776	100,0

Iturria: Eustat, 1991-2021; Nastat, 1991-2021; INE, 2026-2036; Siadeco, 2026-2036 proiektzioa.

4. taula. HEGO EUSKAL HERRIRAKO aurreikusitako biztanleria 2026, 2031 eta 2036 urteetarako, adin tarte zabala eta jatorriari jarraiki (2 urte edo gehiago)

		Proiektzioa 2026	Proiektzioa 2031	Proiektzioa 2036
2-14	Erkidegoa	283.201	253.050	240.236
	Beste erkidegoak	11.781	9.451	9.052
	Atzerria	29.579	29.840	29.762
	Guztira	324.562	292.341	279.050
15-24	Erkidegoa	237.073	235.358	210.262
	Beste erkidegoak	12.902	12.629	9.382
	Atzerria	68.847	84.557	84.167
	Guztira	318.822	332.543	303.811
25-44	Erkidegoa	397.342	375.099	369.947
	Beste erkidegoak	46.203	37.832	33.121
	Atzerria	216.339	274.273	321.699
	Guztira	659.883	687.203	724.767
45-65	Erkidegoa	651.141	612.268	555.953
	Beste erkidegoak	110.045	90.696	79.176
	Atzerria	145.802	187.153	204.996
	Guztira	906.988	890.117	840.125
65 edo gehiago	Erkidegoa	418.046	500.585	602.359
	Beste erkidegoak	252.141	226.192	179.822
	Atzerria	28.104	41.019	51.842
	Guztira	698.290	767.796	834.023
GUZTIRA	Erkidegoa	1.986.803	1.976.359	1.978.756
	Beste erkidegoak	433.071	376.800	310.553
	Atzerria	488.671	616.841	692.467
	GUZTIRA	2.908.545	2.970.000	2.981.776

INE. Siadecok landua

2.4 BIZTANLERIAREN BILAKAERA ETA PROIEKZIOA NAGUSITASUN-EREMUAREN ARABERA

Euskararen etxeko erabilera-mailaren arabera eraikitzen diren nagusitasun-eremuen¹ azterketa bat eginez, ondorio nagusia da muturretako, euskararen erabilera handieneko eta txikieneko udalerrietan bizi den biztanleria modu nabarmenean murriztu dela.

Batetik, 1991ko sailkapena mantendu eta 2021era arteko bilakaera aztertuz, 1991n 5.eremuan —euskararen etxeko erabilaren indizea % 80tik gora duten udalerriak— zeuden udalerriek biztanleria irabazi dute —71.780 biztanle izatetik 78.969 izatera—. Aldiz, 2021eko etxeko erabilaren datuen arabera nagusitasun-eremuen sailkapena eguneratuz, 5.ean 1.074 biztanle besterik gelditzen ez direla ikus daiteke. Alegia, 5.nagusitasun-eremua ia desagertu egin da, baina ez udalerririk horiek biztanleria galdu dutelako, etxean euskara erabiltzeko ohiturarik ez duten biztanle berriak jaso dituztelako eta erabilera horrek behera egin duelako baizik.

Bestetik, 2021eko etxeko erabilaren datuen arabera nagusitasun-eremuen sailkapena eguneratzerakoan ikusten den beste joera bat da hainbat biztanle 1.nagusitasun-eremutik —euskararen etxeko erabilera-indizea % 20tik behera duten udalerriak— 2.era pasa direla —% 20 - % 40ko erabilera-indizea—. Etorkizuneko aurreikuspenei dagokienez, 2021eko nagusitasun-eremuen sailkapenaren arabera biztanleriaren banaketa ia bere horretan mantenduko da, proiektzioen arabera.

5. taula. Hego Euskal Herriko biztanleriaren bilakaera (1991-2021) eta aurreikuspena (2026-2036), nagusitasun-eremuen arabera.

	1991		2001		2011		2021 (91ko NNEE)		2021 (21eko NNEE)		Proiektzioa 2026		Proiektzioa 2031		Proiektzioa 2036	
	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%
1. NNEE (etxeko erabilera >%20)	1.977.307	76,5	1.971.701	76,7	2.091.275	76,6	2.150.599	76,3	1.916.965	68,0	1.982.372	68,2	2.027.989	68,3	2.035.529	68,3
2. NNEE (etxeko erabilera %20-%39,9)	221.102	8,6	212.198	8,3	222.367	8,1	231.605	8,2	571.201	20,3	585.637	20,1	593.091	20,0	591.084	19,8
3. NNEE (etxeko erabilera %40-%59,9)	201.883	7,8	205.783	8,0	222.303	8,1	234.227	8,3	245.374	8,7	253.164	8,7	258.748	8,7	262.440	8,8
4. NNEE (etxeko erabilera %60-%79,9)	113.734	4,4	110.252	4,3	118.140	4,3	122.005	4,3	82.791	2,9	86.273	3,0	89.071	3,0	91.612	3,1
5. NNEE (etxeko erabilera >=%80)	71.780	2,8	70.302	2,7	76.026	2,8	78.969	2,8	1.074	0,0	1.098	0,0	1.102	0,0	1.111	0,0
Guztira	2.585.806	100	2.570.236	100	2.730.111	100	2.817.405	100	2.817.405	100	2.908.544	100	2.970.001	100	2.981.776	100

Iturria: Eustat, 1991-2021; Nastat, 1991-2021; INE, 2026-2036; Siadeco, 2026-2036 proiektzioa.

¹ Nagusitasun-eremua: euskararen etxeko erabilaren indizearen arabera —indizea honela kalkulatu: euskara + biak (euskara eta gaztelania)/2—, bost nagusitasun-eremuren arabera sailkatutako udalerririk multzoen arabera analisi egin da, udalerririk, 1991tik 2021era, multzo berean mantenduz.

2.5 NAGUSITASUN-EREMUEN ARABERAKO UDALERRIEN BANAKETAREN PROIEKZIOAK

2036 urtean Hego Euskal Herriko udalerriak nagusitasun-eremuaren arabera nola banatuko diren proiektatzeko ariketa ere egin da ikerlan honetan. Proiektzio horien arabera, 5. nagusitasun-eremuaz (etxe erabilera $\geq 80\%$) gain, 4.a (etxe erabilera $60\% - 79,9\%$) ere desagertzetik hurbil geratuko da, batez ere, biztanleriarekiko pisuari dagokionez, $0,2\%$ rekin geratuko baita —21 udalerri eta 7.267 biztanle—.

Kontuan hartu behar da 1991tik 2021era 4. nagusitasun-eremuko udalerri kopurua igo egin zela, 47tik 70era, 5. nagusitasun-eremutik 4.era pasatako udalerrien eraginez. Aldiz, 2036rako aurreikuspena da horietako gehienak 3. nagusitasun-eremura pasatzea.

Lurraldeen arabera ikuspegian sakonduz, Bizkaian ez da geratuko 4. nagusitasun-eremuko herririk. Nafarroako 9 herri (3.692 biztanle) eta Gipuzkoako 12 (3.575) geratuko dira. Gipuzkoan 1. nagusitasun-eremua desagertu egingo da (etxe erabilera 20% tik behera) eta Araban 1. eta 3. nagusitasun-eremuak egongo dira soilik.

6. taula. 2036rako aurreikusitako NNEEren arabera, nagusitasun eremu bakoitzean izango diren udalerri eta hiztunak, lurraldearen arabera

		Udalerriak	Biztanleria		Etxeko erabileraren pisua
		Kop	Kop	%	%
Araba	1. NNEE	50	354.280	99,5	7,2
	3. NNEE	1	1.615	0,5	49,5
	Guztira	51	355.896	100,0	7,4
Bizkaia	1. NNEE	42	977.186	84,5	10,5
	2. NNEE	46	149.004	12,9	26,4
	3. NNEE	24	29.877	2,6	45,4
	Guztira	112	1.156.067	100,0	13,5
Gipuzkoa	2. NNEE	25	524.011	71,3	29,8
	3. NNEE	51	207.440	28,2	44,9
	4. NNEE	12	3.575	0,5	63,6
	Guztira	88	735.026	100,0	34,2
Nafarroa	1. NNEE	218	684.571	93,6	5,2
	2. NNEE	22	14.686	2,0	31,4
	3. NNEE	23	28.767	3,9	51,3
	4. NNEE	9	3.692	0,5	62,6
	Guztira	272	731.717	100,0	7,9
Guztira	1. NNEE	310	2.016.038	67,7	8,1
	2. NNEE	93	687.701	23,1	29,1
	3. NNEE	99	267.699	9,0	45,7
	4. NNEE	21	7.267	0,2	63,1
	Guztira	523	2.978.705	100,0	16,5

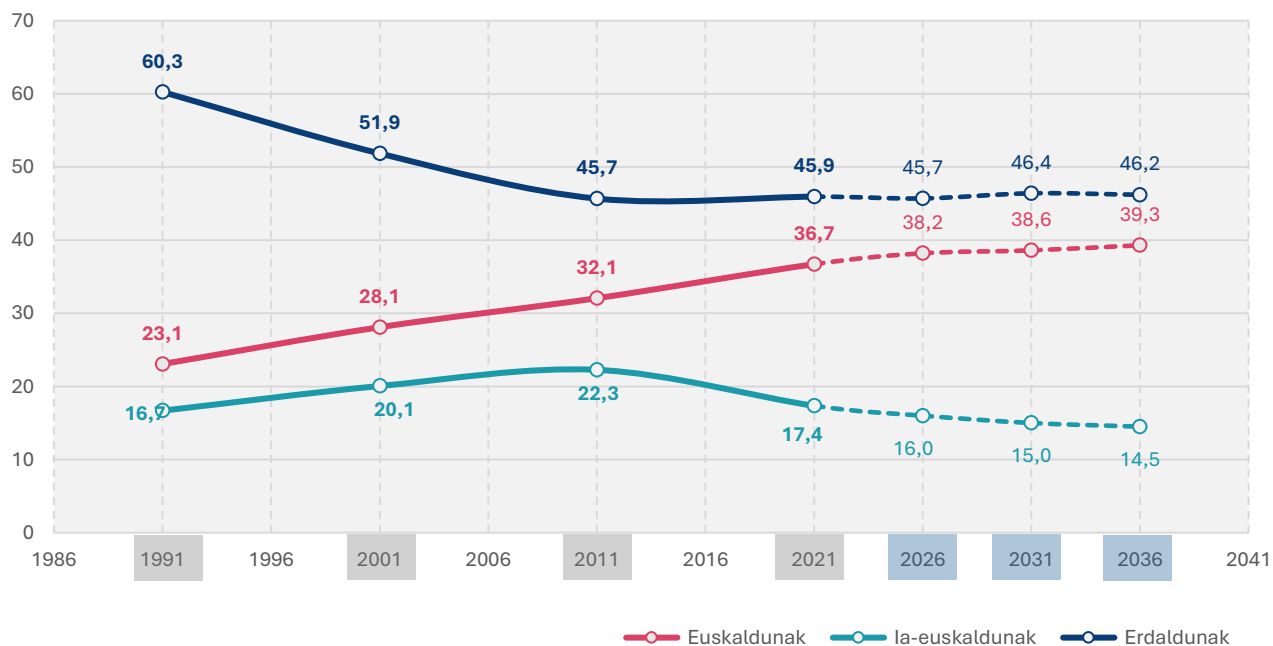
Iturria: Siadeco, 2025

3. Euskararen ezagutza

3.1 HIZKUNTZA-EZAGUTZAREN BILAKAERA ETA PROIEKZIO OROKORRA

Hego Euskal Herriko biztanle euskaldunen pisuak gora egiten jarraituko du, baina hazkundea mantsotu egingo da: Hego Euskal Herriko biztanleriaren % 32,1 zen euskalduna 2011n, % 36,7 zen euskalduna 2021ean eta % 39,3 izango da euskalduna 2036an. Ia euskaldunen pisuak, aldiz, beheranzko joerari eutsiko dio: biztanleriaren % 22,3 zen ia euskalduna 2011n, % 17,4 zen 2021ean eta % 14,5 izango da 2036an. Erdaldunen ehunekoa dagokionez, azken hamarkadan beheranzko joera eten ondoren, datozen urteetan bere horretan mantenduko da: % 46ren bueltan.

4. grafikoa. Hego Euskal Herriko biztanleriaren hizkuntza-ezagutzaren bilakaera (1991-2021) eta aurreikuspena (2026-2036).

Iturria: Eustat, 1991-2021; Nastat, 1991-2021; INE, 2026-2036; Siadeco, 2026-2036 proiektzioa.

3.2 HIZKUNTZA-EZAGUTZAREN BILAKAERA ETA PROIEKZIOA ADINAREN ARABERA

Hizkuntzaren ezagutzak adin-tarteen arabera zein bilakaera izan duen aztertuz, Euskal Autonomia Erkidegoan batez ere 25 urtetik beherakoetan 1991tik 2021era euskararen ezagutza nola zabaldu den azpimarratu beharra dago. Hezkuntza arautuko hizkuntza-ereduen bidez garatu den euskalduntze-prozesuaren ondorioa da hori, eta hurrengo adin-tarteetan ere nabari da haren eragina. Kontuan hartu behar da Hego Euskal Herrian, 2021 urteko datuen arabera, 15-24 urte artekoen bi herenak baino gehiago zirela euskaldunak. Are gehiago Euskal Autonomia Erkidegoan, % 80tik gorakoa baitzen euskararen ezagutza urte eta adin-tarte horretan. Oinarri sendoa da hori. Nafarroak, aldiz, ez du halakorik: % 26koa zen ezagutza urte eta adin-tarte horretan.

Aurrera begira, biztanleria euskaldunak, oro har, zahartze prozesu bat jasango du, jaitsi egingo baita 2-14 eta 15-24 urtekoen pisua biztanleria euskaldunean: 2021ean % 23,5 eta % 18,0, hurrenez hurren; 2036an % 14,8 eta % 16,0, hurrenez hurren. Bereziki azpimarratzeko modukoa da kopuru absolutuetan 2-14 urteko biztanle euskaldunetan aurreikusten den jaitsiera: 243.345 biztanletik 173.912ra. Horrek adierazten duena da oinarria —adin-piramidearen beheko koskak— gero eta meheagoa izango dela. Gero eta txikiagoa izango dela hezkuntza arautuko hizkuntza-eredu euskaldunen bidez euskararen ezagutza lortuko duten biztanleen kopurua.

24 urtetik gorako adin-tarteek biztanleria euskaldunarekiko duten pisuak, aldiz, gora egingo du. Nabarmentzeko modukoa da 64 urtetik gorakoen pisuaren igoera: 2021ean % 11,9 (122.698 biztanle) eta 2036an % 17,9 (210.003 biztanle). Azken hamarkadetan hezkuntza arautuko hizkuntza-eredu euskaldunetatik pasatako biztanleek adinean gora egin ahala, Hego Euskal Herriko biztanleria euskalduna zahartu egingo da.

Jaiotza-tasaren jaitsierarekin lotura estua du biztanleria euskaldunaren zahartze-prozesuak, baina ez horrekin bakarrik. Izan ere, adin-tarteko biztanleriarekiko euskaldunen pisuak behera egingo du: 2-14 adin-tartean % 69,8tik % 62,3ra, eta, 15-24ko adin-tartean, % 67,1etik % 61,8ra. Nahiz eta, azken horretan, biztanle gehiago izan, kopuru absolutuetan: 186.250etik 187.626ra. Euskaraz ez dakiten biztanle berrien etorrera iradokitzen dute, beraz, datu horiek.

7. taula. Hego Euskal Herriko biztanleria euskaldunaren bilakaera (1991-2021) eta aurreikuspena (2026-2036), adin-tartearen arabera.

	1991		2001		2011		2021		Proiektzioa 2026		Proiektzioa 2031		Proiektzioa 2036	
	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%
2-14 urte	129.014	21,6	140.166	19,4	216.760	24,8	243.345	23,5	222.498	20,0	192.663	16,8	173.912	14,8
15-24 urte	106.338	17,8	146.798	20,3	135.944	15,5	186.250	18,0	218.018	19,6	210.996	18,4	187.626	16,0
25-44 urte	155.254	26,0	212.450	29,4	262.497	30,0	266.558	25,8	279.984	25,2	305.947	26,7	322.631	27,5
45-64 urte	118.701	19,9	121.231	16,8	158.465	18,1	215.282	20,8	244.182	22,0	263.052	22,9	277.681	23,7
> 64 urte	86.921	14,6	101.454	14,0	101.633	11,6	122.698	11,9	147.595	13,3	174.419	15,2	210.003	17,9
Guztira	596.228	100,0	722.099	100,0	875.299	100,0	1.034.133	100,0	1.112.278	100,0	1.147.078	100,0	1.171.853	100,0

Iturria: Eustat, 1991-2021; Nastat, 1991-2021; INE, 2026-2036; Siadeco, 2026-2036 proiektzioa.

8. taula. Hego Euskal Herriko euskaldunen pisua (1991-2021eko datuak eta 2026-2036ko aurreikuspenak), adin-tartearen arabera.

	1991		2001		2011		2021		Proiektzioa 2026		Proiektzioa 2031		Proiektzioa 2036	
	Kop.	Euskaldunen %	Kop.	Euskaldunen %	Kop.	Euskaldunen %	Kop.	Euskaldunen %	Kop.	Euskaldunen %	Kop.	Euskaldunen %	Kop.	Euskaldunen %
2-14 urte	129.014	31,5	140.166	50,3	216.760	64,6	243.345	69,8	222.498	68,6	192.663	65,9	173.912	62,3
15-24 urte	106.338	23,9	146.798	42,7	135.944	54,8	186.250	67,1	218.018	68,4	210.996	63,4	187.626	61,8
25-44 urte	155.254	19,7	212.450	24,7	262.497	30,5	266.558	38,9	279.984	42,4	305.947	44,5	322.631	44,5
45-64 urte	118.701	19,6	121.231	19,0	158.465	20,6	215.282	24,8	244.182	26,9	263.052	29,6	277.681	33,1
> 64 urte	86.921	25,7	101.454	22,6	101.633	19,6	122.698	19,3	147.595	21,1	174.419	22,7	210.003	25,2
Guztira	596.228	23,1	722.099	28,1	875.299	32,1	1.034.133	36,7	1.112.278	38,2	1.147.078	38,6	1.171.853	39,3

Iturria: Eustat, 1991-2021; Nastat, 1991-2021; INE, 2026-2036; Siadeco, 2026-2036 proiektzioa.

3.3 HIZKUNTZA-EZAGUTZAREN BILAKAERA ETA PROIEKZIOA JATORRIAREN ARABERA

Jatorriaren araberako biztanle-multzo bakoitzean euskaldunen ehunekoak zein bilakaera izango duen aztertuz, erkidegoan bertan eta Estatuko beste erkidego batzuetan jaiotakoen artean gora egiten jarraituko du: 2021ean % 48,5 eta % 9,0, hurrenez hurren; 2036an % 54,0 eta % 11,7, hurrenez hurren.

Atzerrian jaiotakoen artean, berriz, bere horretan mantenduko da biztanle-multzo horrekiko euskaldunen pisua: 2021ean % 9,6 eta 2036an % 9,8. Nahiz eta, handia izan kopuru absolutuetan aurreikusten den hazkundera: 34.859 biztanle izatetik 67.570 izatera. Azken joera horrekin lotuta, kontuan hartu behar da migrazio-mugimendu handiak espero direla datozen urteetan, eta etorriko diren biztanle berri horiek ez dutela euskaraz jakingo. Horregatik ez da areagotuko euskaldunen ehunekoa atzeritarren artean, nahiz eta euskaldunak gehiago izan, kopuru absolutuetan.

9. taula. Hego Euskal Herriko euskaldunen pisua (1991-2021eko datuak eta 2026-2036ko aurreikuspenak), jatorriaren arabera.

	1991		2001		2011		2021		Proiektzioa 2026		Proiektzioa 2031		Proiektzioa 2036	
	Kop.	Euskal-dunen %	Kop.	Euskal-dunen %	Kop.	Euskal-dunen %	Kop.	Euskal-dunen %	Kop.	Euskal-dunen %	Kop.	Euskal-dunen %	Kop.	Euskal-dunen %
Erkidegoa	566.150	30,2	684.468	36,4	810.069	42,0	955.750	48,5	1.015.796	51,1	1.042.974	52,8	1.067.969	54,0
Beste erkidegoak	26.812	3,9	31.809	5,2	38.132	7,0	43.524	9,0	41.954	9,7	39.379	10,5	36.313	11,7
Atzerria	3.266	10,1	5.822	7,6	27.098	10,7	34.859	9,6	54.528	11,2	64.724	10,5	67.570	9,8
Guztira	596.228	23,1	722.099	28,1	875.299	32,1	1.034.133	36,7	1.112.278	38,2	1.147.078	38,6	1.171.853	39,3

Iturria: Eustat, 1991-2021; Nastat, 1991-2021; INE, 2026-2036; Siadeco, 2026-2036 proiektzioa.

3.4 HIZKUNTZA-EZAGUTZAREN BILAKAERA ETA PROIEKZIOA NAGUSITASUN-EREMUAREN ARABERA

Euskararen etxeko erabileraren-mailan oinarrituz eraikitzen diren nagusitasun-eremuen arabera Hego Euskal Herriko biztanleria euskalduna nola banatzen den aztertuz, ondorio nagusia da euskaldunak eremurik erdaldunenetan pilatzen ari direla, gero eta neurri handiagoan: 1.nagusitasun-eremuan —etxeko erabilera-indizea % 20tik behera— eta 2.nagusitasun-eremuan —etxeko erabilera-indizea % 20 eta % 39 artean—.

2021ean udalerrien nagusitasun-eremuen araberako sailkapena eguneratzerakoan zera ikusten da: 1.nagusitasun-eremuaren (< % 20) pisua txikiagoa dela, eta handiagoa 2.arena (% 20 - % 39) —udalerrri gutxiagok dute etxeko erabilera-indizea % 20tik behera, eta 2.era pasa dira—. Baina, proiektzio demolinguistikoei erreparatzeko baldin badiegu, 1.nagusitasun-eremua da berriro hazkunderik handiena izango duena, 2021 eta 2036 artean: euskaldunen % 47,2ren bizitoki izatetik % 50,2rena izatera —488.694 biztanletik 588.700era—. Horrenbestez, 2036an, biztanle euskaldunen ia % 80, % 40tik beherako etxeko erabilera-indizea duten udalerrietan biziko da.

10. taula. Hego Euskal Herriko biztanleria euskaldunaren bilakaera (1991-2021) eta aurreikuspena (2026-2036), nagusitasun-eremuen arabera.

	1991		2001		2011		2021 (91ko NNEE)		2021 (21eko NNEE)		Proiektzioa 2026		Proiektzioa 2031		Proiektzioa 2036	
	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%
1. NNEE (etxeko erabilera >%20)	215.038	36,1	328.586	45,5	466.585	53,3	592.841	57,3	488.694	47,2	540.647	48,6	569.599	49,7	588.700	50,2
2. NNEE (etxeko erabilera %20-%39,9)	99.931	16,8	108.445	15,0	115.120	13,2	128.020	12,4	300.911	29,1	333.623	30,0	337.328	29,4	339.761	29,0
3. NNEE (etxeko erabilera %40-%59,9)	125.797	21,1	133.813	18,5	140.974	16,1	155.078	15,0	176.726	17,1	170.562	15,3	171.945	15,0	173.792	14,8
4. NNEE (etxeko erabilera %60-%79,9)	89.834	15,1	88.274	12,2	88.964	10,2	92.295	8,9	68.439	6,6	66.477	6,0	67.244	5,9	68.639	5,9
5. NNEE (etxeko erabilera >=%80)	65.628	11,0	62.981	8,7	63.656	7,3	65.899	6,4	982	0,1	971	0,1	961	0,1	960	0,1
Guztira	596.228	100	722.099	100	875.299	100	1.034.133	100	1.035.752	100	1.112.278	100	1.147.078	100	1.171.853	100

Iturria: Eustat, 1991-2021; Nastat, 1991-2021; INE, 2026-2036; Siadeco, 2026-2036 proiektzioa.

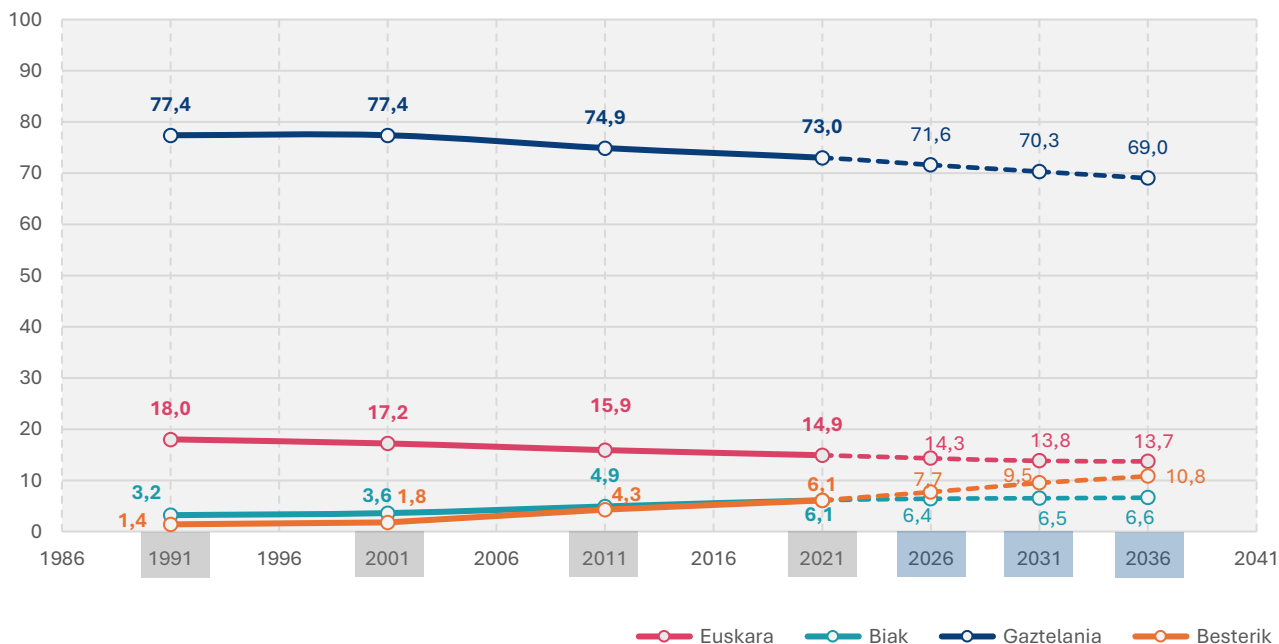
4. Lehen hizkuntza

4.1 LEHEN HIZKUNTZAREN BILAKAERA ETA PROIEKZIO OROKORRA

Azken urteotako goranzko joerari eutsiko dio euskara eta gaztelania, lehen hizkuntza gisa biak aldi berean jaso dituztenen pisuak: % 3,6 ziren 2001ean, % 6,1 ziren 2021ean eta % 6,6 izango dira 2036an —91.825 biztanle izatetik 196.529 izatera, denbora-tarte horretan—.

Nolanahi ere, are hazkunde azkarragoa izango du euskara eta gaztelania ez diren beste hizkuntza batzuk jaso dituztenen pisuak: % 1,8 ziren 2001ean, % 6,1era heldu ziren 2021ean eta % 10,8 izango dira 2036an. Lehen hizkuntza gisa euskara bakarrik jaso dutenen pisuak puntu bat egingo du behera, % 14,9tik % 13,7ra. Lehen hizkuntza gisa gaztelania jaso dutenen pisuak beheranzko joerarekin jarraituko du: 2021ean % 73,0 eta 2036an % 69,0.

5. grafikoa. Hego Euskal Herriko biztanleriaren lehen hizkuntza (1991-2021) eta lehen hizkuntzaren aurreikuspena (2026-2036).

Iturria: Eustat, 1991-2021; Nastat, 1991-2021; INE, 2026-2036; Siadeco, 2026-2036 proiektzioa.

4.2 LEHEN HIZKUNTZAREN BILAKAERA ETA PROIEKZIOA ADINAREN ARABERA

Azken urteetan goranzko joera nabarmena zeraman ohitura, euskara eta gaztelania batera transmititzearena, moteldu egingo da, adin-tarte gazteenei erreparatzen baldin badiegu. Izan ere, 2-14 urtekoen artean eta 15-24 urtekoen artean bi hizkuntzak jaso dituztenen pisuak behera egingo du: 2021ean % 15,0 eta % 11,4 hurrenez hurren; 2036an % 10,6 eta % 9,5, hurrenez hurren.

Oso antzeko joera hartuko du euskara hutsaren transmisioak ere, 2-14 urtekoen eta 15-24 urtekoen artean lehen hizkuntza euskara izan dutenen pisuei begiratzen baldin badiegu: 2021ean % 17,3 eta % 15,9, hurrenez hurren; 2036an % 13,6 eta % 14,4, hurrenez hurren.

Lehen hizkuntza gisa euskara eta gaztelania ez den beste bat duten horien pisua 25-44 eta 45-64 adin-tarteetan areagotuko da gehien: 2021ean % 10,8 eta % 5,1, hurrenez hurren; 2036an % 17,7 eta % 11,1, hurrenez hurren —25-44 adin-tartean 73.983 biztanle izatetik 128.419 biztanle izatera—. Ehunekoetan igoera handia izango ez bada ere, nabarmentzeko modukoa da 15-24 urtekoen artean lehen hizkuntza euskara eta gaztelania ez den beste bat dutenak 19.114 biztanle izatetik 28.974 izatera pasako direla —% 6,9tik % 9,5era—.

11. taula. Lehen hizkuntzen pisua (1991-2021eko datuak eta 2026-2036ko aurreikuspenak), adin-tartearen arabera.

		1991		2001		2011		2021		Proiektzioa 2026		Proiektzioa 2031		Proiektzioa 2036	
		Kop.	Biztanle- riarekiko %	Kop.	Biztanle- riarekiko %	Kop.	Biztanle- riarekiko %	Kop.	Biztanle- riarekiko %	Kop.	Biztanle- riarekiko %	Kop.	Biztanle- riarekiko %	Kop.	Biztanle- riarekiko %
EUSKARA	2-14 urte	63.303	15,5	52.215	18,7	60.675	18,1	60.260	17,3	52.523	16,2	43.688	14,9	38.003	13,6
	15-24 urte	65.515	14,7	53.547	15,6	38.768	15,6	44.189	15,9	47.901	15,0	49.092	14,8	43.871	14,4
	25-44 urte	132.459	16,8	129.516	15,1	115.669	13,5	86.543	12,6	77.860	11,8	77.392	11,3	82.831	11,4
	45-64 urte	116.816	19,3	107.761	16,9	119.442	15,6	120.590	13,9	116.097	12,8	106.491	12,0	96.970	11,5
	> 64 urte	86.527	25,6	98.521	21,9	98.579	19,0	108.395	17,0	122.377	17,5	132.119	17,2	145.950	17,5
	Guztira	464.620	18,0	441.560	17,2	433.133	15,9	419.977	14,9	416.760	14,3	408.782	13,8	407.626	13,7
BIAK	2-14 urte	25.313	6,2	27.022	9,7	42.566	12,7	52.248	15,0	45.457	14,0	35.933	12,3	29.620	10,6
	15-24 urte	17.516	3,9	19.007	5,5	21.485	8,7	31.530	11,4	36.157	11,3	35.283	10,6	28.991	9,5
	25-44 urte	20.305	2,6	25.781	3,0	37.743	4,4	41.278	6,0	48.045	7,3	55.415	8,1	61.308	8,5
	45-64 urte	12.004	2,0	12.218	1,9	20.206	2,6	29.372	3,4	36.367	4,0	41.086	4,6	45.986	5,5
	> 64 urte	7.459	2,2	7.797	1,7	11.731	2,3	16.404	2,6	20.605	3,0	24.941	3,2	30.624	3,7
	Guztira	82.597	3,2	91.825	3,6	133.731	4,9	170.833	6,1	186.630	6,4	192.659	6,5	196.529	6,6
GAZTE- LANIA	2-14 urte	318.359	77,8	195.889	70,3	219.499	65,4	218.717	62,7	204.267	62,9	181.912	62,2	168.127	60,2
	15-24 urte	358.337	80,5	266.516	77,5	172.714	69,6	182.573	65,8	209.186	65,6	217.167	65,3	201.975	66,5
	25-44 urte	622.790	79,0	685.673	79,8	651.112	75,7	482.993	70,5	440.747	66,8	440.170	64,1	452.209	62,4
	45-64 urte	463.094	76,6	505.579	79,1	604.245	78,7	675.058	77,7	690.563	76,1	659.735	74,1	603.535	71,8
	> 64 urte	240.093	71,0	336.089	74,8	397.074	76,6	496.275	77,9	536.361	76,8	587.469	76,5	630.631	75,6
	Guztira	2.002.673	77,4	1.989.746	77,4	2.044.645	74,9	2.055.616	73,0	2.081.124	71,6	2.086.453	70,3	2.056.477	69,0
BESTERIK	2-14 urte	2.396	0,6	3.498	1,3	13.039	3,9	17.404	5,0	22.315	6,9	30.807	10,5	43.302	15,5
	15-24 urte	3.550	0,8	4.813	1,4	15.016	6,1	19.114	6,9	25.577	8,0	31.001	9,3	28.974	9,5
	25-44 urte	13.138	1,7	18.669	2,2	55.380	6,4	73.983	10,8	93.231	14,1	114.226	16,6	128.419	17,7
	45-64 urte	12.744	2,1	13.331	2,1	23.884	3,1	44.262	5,1	63.960	7,1	82.805	9,3	93.633	11,1
	> 64 urte	4.088	1,2	6.794	1,5	11.283	2,2	16.216	2,5	18.947	2,7	23.267	3,0	26.818	3,2
	Guztira	35.916	1,4	47.105	1,8	118.603	4,3	170.979	6,1	224.031	7,7	282.106	9,5	321.145	10,8

Iturria: Eustat, 1991-2021; Nastat, 1991-2021; INE, 2026-2036; Siadeco, 2026-2036 proiektzioa.

4.3 LEHEN HIZKUNTZAREN BILAKAERA ETA PROIEKZIOA JATORRIAREN ARABERA

Migrazio-mugimenduak leudeke euskara eta gaztelania ez den beste hizkuntza bat transmititzeko joera horren atzean, itxura guztien arabera, jatorriaren araberrako datuek erakusten dutenez. Lehen hizkuntza euskara eta gaztelania ez den beste bat zuten biztanleen % 80,5 atzerrian jaioa zen 2021ean; 2036an, % 82,5. Baina kopuru absolutuetan igoera oso handia da: 137.580 biztanle izatetik 265.003 izatera. Ikusi dugu, gainera, ugalkortasun-adinean, edo guraso izateko adinean, dagoen biztanleria izango dela, oro har, etorriko dena.

Azpimarratu beharra dago, atzerrian jaioak diren Hego Euskal Herriko biztanleek euskararen transmisioan izan duten bilakaerari erreparatuz, oso positiboa dela eta izango dela, proiektzioen arabera. Nolanahi ere, joera horrek kopuru absolutuetan izango duen inpaktua oso mugatua da. Aldiz, gaztelania transmititzen duten atzerriar jatorriko herritarren inpaktu kuantitatiboa oso handia izango da.

Izan ere, kontuan hartu behar da etorri berrietako askok gaztelania dutela lehen hizkuntza — Latinoamerikan jaiotakoak zati handi batek, batez ere—. Lehen hizkuntza gaztelania duten atzerriarren kopuru absolutuan aurreikusten den hazkundeari erreparatzea besterik ez dago: 2021ean 210.026 izatetik 2036an 386.083 izatera. Horiek, zein etorri berrietako beste askok ere, gaztelania transmititzen diete seme-alabei eta gaztelaniaz egiten dute etxean.

12. taula. Hego Euskal Herriko lehen hizkuntzaren bilakaera (1991-2021) eta aurreikuspena (2026-2036), jatorriaren arabera.

		1991		2001		2011		2021		Proiektzioa 2026		Proiektzioa 2031		Proiektzioa 2036	
		Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%
EUSKARA	Erkidegoa	446.837	96,2	424.539	96,1	411.961	95,1	397.949	94,8	392.082	94,1	378.753	92,7	371.874	91,2
	Beste erkidegoak	15.718	3,4	14.404	3,3	14.094	3,3	13.076	3,1	11.297	2,7	10.425	2,6	9.540	2,3
	Atzerria	2.065	0,4	2.617	0,6	7.078	1,6	8.953	2,1	13.381	3,2	19.604	4,8	26.213	6,4
	Guztira	464.620	100,0	441.560	100,0	433.133	100,0	419.977	100,0	416.760	100,0	408.783	100,0	407.626	100,0
BIAK	Erkidegoa	78.294	94,8	87.064	94,8	123.953	92,7	159.344	93,3	172.473	92,4	175.165	90,9	175.918	89,5
	Beste erkidegoak	3.694	4,5	3.919	4,3	6.082	4,5	6.172	3,6	5.949	3,2	5.676	2,9	5.442	2,8
	Atzerria	609	0,7	842	0,9	3.695	2,8	5.316	3,1	8.208	4,4	11.818	6,1	15.168	7,7
	Guztira	82.597	100,0	91.825	100,0	133.731	100,0	170.833	100,0	186.631	100,0	192.659	100,0	196.529	100,0
GAZTE-LANIA	Erkidegoa	1.344.945	67,2	1.365.998	68,7	1.387.819	67,9	1.397.972	68,0	1.402.346	67,4	1.392.122	66,7	1.386.435	67,4
	Beste erkidegoak	638.154	31,9	575.586	28,9	505.638	24,7	447.617	21,8	399.290	19,2	346.500	16,6	283.959	13,8
	Atzerria	19.574	1,0	48.162	2,4	151.188	7,4	210.026	10,2	279.488	13,4	347.831	16,7	386.083	18,8
	Guztira	2.002.673	100,0	1.989.746	100,0	2.044.645	100,0	2.055.616	100,0	2.081.124	100,0	2.086.453	100,0	2.056.477	100,0
BESTERIK	Erkidegoa	4.024	11,2	2.822	6,0	7.172	6,0	14.619	8,6	19.903	8,9	30.320	10,7	44.530	13,9
	Beste erkidegoak	21.958	61,1	19.207	40,8	20.858	17,6	18.780	11,0	16.535	7,4	14.199	5,0	11.612	3,6
	Atzerria	9.934	27,7	25.076	53,2	90.572	76,4	137.580	80,5	187.593	83,7	237.588	84,2	265.003	82,5
	Guztira	35.916	100,0	47.105	100,0	118.603	100,0	170.979	100,0	224.031	100,0	282.106	100,0	321.145	100,0

Iturria: Eustat, 1991-2021; Nastat, 1991-2021; INE, 2026-2036; Siadeco, 2026-2036 proiektzioa.

4.4 LEHEN HIZKUNTZAREN BILAKAERA ETA PROIEKZIOA NAGUSITASUN-EREMUAREN ARABERA

Euskararen etxeko erabileran oinarrituz eraikitzen diren nagusitasun-eremuei dagokienez, proiektzioen arabera, lehen hizkuntza euskara dutenen pisuak udalerririk erdaldunenetan soilik hartuko du goranzko joera: 2021ean % 4,3 eta 2036an % 4,5 —83.256 biztanle izatetik 91.151 izatera—. 2. nagusitasun-eremuan (% 20 - % 39) gora egingo du 2026rako, baina beheranzko joera hartuko du ondoren. Eta gainerako nagusitasun-eremuetan beheranzko joera jarraituko du.

Azpimarratzeko moduko beste joera bat da 3., 4. eta 5. nagusitasun-eremuetan gora egingo duela gaztelania lehen hizkuntza dutenen pisuak. 3.ean (% 40-% 59), adibidez, % 33,6tik % 40,3ra —82.514 biztanle izatetik 105.651 izatera—.

13. taula. Lehen hizkuntzen pisua (1991-2021eko datuak eta 2026-2036ko aurreikuspenak), nagusitasun-eremuen arabera.

		1991		2001		2011		2021 (91ko NNEE)		2021 (21eko NNEE)		Proiektzioa 2026		Proiektzioa 2031		Proiektzioa 2036	
		Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%
EUSKARA	1. NNEE (etxeko erab. ≥%20)	119.649	6,1	118.814	6,0	127.490	6,1	124.812	5,8	83.256	4,3	85.487	4,3	87.500	4,3	91.151	4,5
	2. NNEE (etxeko erab. %20-%39,9)	85.332	38,6	76.337	36,0	72.548	32,6	69.138	29,9	150.106	26,3	171.862	29,3	165.312	27,9	161.850	27,4
	3. NNEE (etxeko erab. %40-%59,9)	112.625	55,8	108.386	52,7	103.619	46,6	101.555	43,4	127.724	52,1	108.639	42,9	105.741	40,9	104.175	39,7
	4. NNEE (etxeko erab. %60-%79,9)	83.166	73,1	78.301	71,0	73.714	62,4	70.732	58,0	56.463	68,2	49.966	57,9	49.451	55,5	49.688	54,2
	5. NNEE (etxeko erab. ≥%80)	63.848	88,9	59.722	85,0	55.761	73,3	53.741	68,1	893	83,1	806	73,5	778	70,6	762	68,6
	Guztira	464.620	18,0	441.560	17,2	433.133	15,9	419.977	14,9	418.441	14,9	416.760	14,3	408.782	13,8	407.626	13,7
BIAK	1. NNEE (etxeko erab. ≥%20)	54.005	2,7	57.173	2,9	85.692	4,1	109.496	5,1	89.340	4,7	94.294	4,8	96.460	4,8	96.870	4,8
	2. NNEE (etxeko erab. %20-%39,9)	10.873	4,9	13.850	6,5	17.294	7,8	22.074	9,5	54.508	9,5	58.039	9,9	60.307	10,2	62.391	10,6
	3. NNEE (etxeko erab. %40-%59,9)	11.515	5,7	13.420	6,5	17.940	8,1	23.117	9,9	22.576	9,2	26.459	10,5	27.644	10,7	28.631	10,9
	4. NNEE (etxeko erab. %60-%79,9)	4.904	4,3	5.568	5,1	8.675	7,3	10.636	8,7	5.738	6,9	7.768	9,0	8.174	9,2	8.560	9,3
	5. NNEE (etxeko erab. ≥%80)	1.300	1,8	1.814	2,6	4.130	5,4	5.509	7,0	40	3,7	71	6,5	75	6,8	77	7,0
	Guztira	82.597	3,2	91.825	3,6	133.731	4,9	170.833	6,1	172.202	6,1	186.630	6,4	192.659	6,5	196.529	6,6
GAZTELANIA	1. NNEE (etxeko erab. ≥%20)	1.773.727	89,7	1.756.786	89,1	1.781.153	85,2	1.778.686	82,7	1.619.959	84,5	1.641.987	82,8	1.642.784	81,0	1.618.639	79,5
	2. NNEE (etxeko erab. %20-%39,9)	122.306	55,3	118.809	56,0	124.659	56,1	127.869	55,2	336.046	58,8	313.524	53,5	313.525	52,9	305.617	51,7
	3. NNEE (etxeko erab. %40-%59,9)	75.945	37,6	81.183	39,5	93.237	41,9	98.194	41,9	82.514	33,6	101.873	40,2	104.728	40,5	105.651	40,3
	4. NNEE (etxeko erab. %60-%79,9)	24.376	21,4	24.785	22,5	31.662	26,8	34.647	28,4	16.582	20,0	23.560	27,3	25.224	28,3	26.366	28,8
	5. NNEE (etxeko erab. ≥%80)	6.319	8,8	8.183	11,6	13.933	18,3	16.220	20,5	117	10,9	180	16,4	193	17,5	204	18,4
	Guztira	2.002.673	77,4	1.989.746	77,4	2.044.645	74,9	2.055.616	73,0	2.055.218	72,9	2.081.124	71,6	2.086.453	70,3	2.056.477	69,0
BESTERIK	1. NNEE (etxeko erab. ≥%20)	29.926	1,5	38.928	2,0	96.940	4,6	137.605	6,4	124.410	6,5	160.605	8,1	201.244	9,9	228.870	11,2
	2. NNEE (etxeko erab. %20-%39,9)	2.591	1,2	3.202	1,5	7.865	3,5	12.524	5,4	30.542	5,3	42.213	7,2	53.946	9,1	61.226	10,4
	3. NNEE (etxeko erab. %40-%59,9)	1.798	0,9	2.794	1,4	7.506	3,4	11.361	4,9	12.560	5,1	16.193	6,4	20.636	8,0	23.983	9,1
	4. NNEE (etxeko erab. %60-%79,9)	1.288	1,1	1.598	1,4	4.089	3,5	5.990	4,9	4.008	4,8	4.980	5,8	6.223	7,0	6.999	7,6
	5. NNEE (etxeko erab. ≥%80)	313	0,4	583	0,8	2.202	2,9	3.499	4,4	24	2,2	40	3,7	56	5,1	67	6,1
	Guztira	35.916	1,4	47.105	1,8	118.603	4,3	170.979	6,1	171.543	6,1	224.031	7,7	282.106	9,5	321.145	10,8

Iturria: Eustat, 1991-2021; Nastat, 1991-2021; INE, 2026-2036; Siadeco, 2026-2036 proiektzioa.

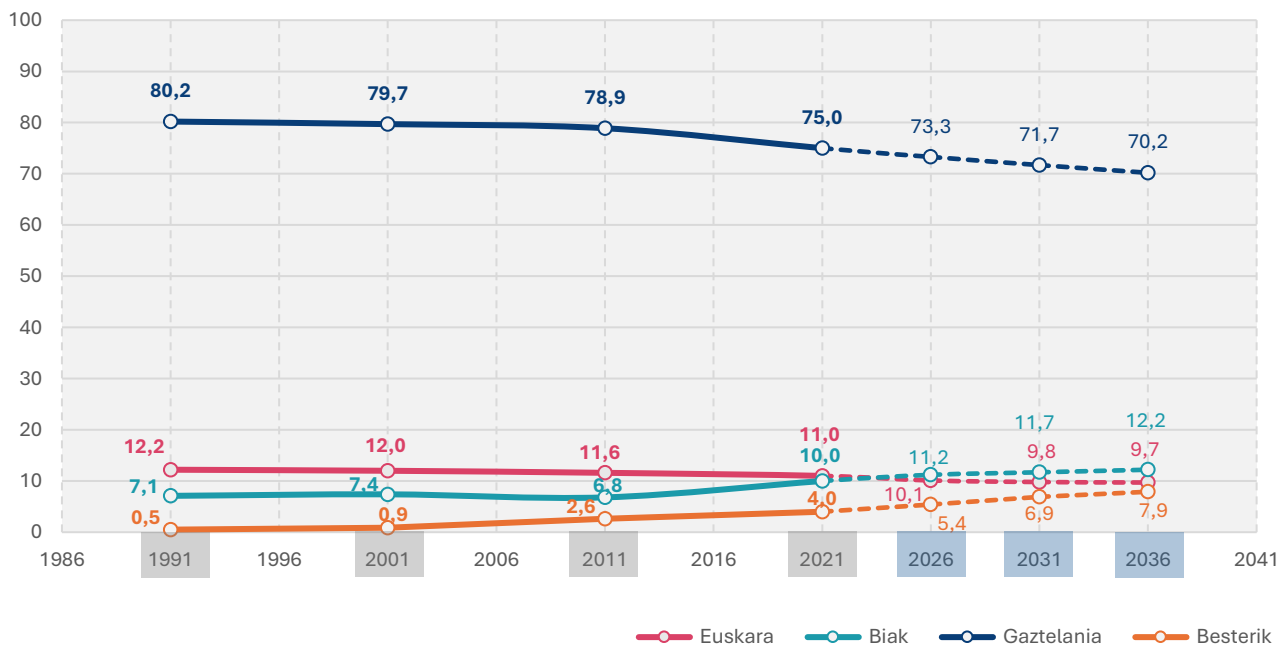
5. Etxeko erabilera

5.1 ETXEKO ERABILERAREN BILAKAERA ETA PROIEKZIO OROKORRA

Etxean erabiltzen den hizkuntzari dagokionez, euskara eta gaztelania, bi hizkuntzak antzeko neurrian erabiltzeko joeraren bilakaera da azpimarragarriena. Goranzko joera zeraman eta, proiektzioen arabera, jarraipena izango du: 2011 urtean % 6,8, 2021ean % 10,0, 2031n % 11,7 eta 2036an % 12,2. Denbora-tarte horretan, 2011 eta 2036 artean, bi puntu jaitsiko da etxean nagusiki euskaraz aritzen direnen pisua: % 11,6tik % 9,7ra. Gaztelania soilik erabiltzen dutenen pisuak behera egiten jarraituko du: 2011n % 78,9, 2021ean % 75,0, 2031n % 71,7 eta 2036an % 70,2.

Etxean nagusiki euskara erabiltzen dutenen pisuak behera egingo du, gutxi bada ere (% 11tik % 9,7ra). Etxean euskara eta gaztelania ez diren beste hizkuntza batzuk erabiltzen dituztenen pisuak, txikiagoa izanagatik ere, igoera handia izango du: 2011n % 2,6, 2021ean % 4,0, 2031n % 6,9 eta 2036an % 7,9.

6. grafikoa. Hego Euskal Herriko biztanleriaren etxeko erabilera (1991-2021) eta etxeko erabileraren aurreikuspena (2026-2036)

Iturria: Eustat, 1991-2021; Nastat, 1991-2021; INE, 2026-2036; Siadeco, 2026-2036 proiektzioa.

5.2 ETXKO ERABILERAREN PROIEKZIOA ADINAREN ARABERA

Bi hizkuntzak erabiltzen dituztenen pisuak egin du gora adin-tarte guztietan, 65 urteko eta gehiagokoan artean izan ezik. Adin-tarte horretan, nagusiki erdaraz aritzen direnen pisuak egin du gora, besteetan ez bezala.

Etorkizunean, etxean bi hizkuntzak erabiltzeko joerak, 45 urtetik gorakoan artean izango du hazkunderik handiena: % 8,1etik % 12,4ra 45-64 urtekoen artean eta % 5,8tik % 9,1era 64 urtetik gorakoan artean. Euskara bakarrik erabiltzeko ohiturari dagokionez, azpimarratzeko modukoa da 2-14 urtekoen artean aurreikusten den jaitsiera: 58.063 biztanle izatetik (% 16,7) 37.800 izatera (% 13,5).

Etxean euskara eta gaztelania ez diren beste hizkuntza batzuk erabiltzeko ohitura areagotu egingo da. Itxura guztien arabera, datozen urteetan espero diren migrazio-mugimenduekin lotuta, adinaren arabera bilakaerak erakusten duenez, erdiko adin-tarteetan areagotuko baita gehien. 2021eko eta 2036ko datuak alderatuz: 25-44koen artean % 7,5etik % 12,2ra eta —51.654 pertsona izatetik 88.285 pertsona izatera— 45-64koen artean % 3,0tik % 9,4ra —26.150 pertsona izatetik 79.248 izatera—.

14. taula. Etxean erabiltzen diren hizkuntzen pisua (1991-2021eko datuak eta 2026-2036ko aurreikuspenak), adin-tartearen arabera.

		1991		2001		2011		2021		Proiektzioa 2026		Proiektzioa 2031		Proiektzioa 2036	
		Kop.	Biztanle- riarekiko %	Kop.	Biztanle- riarekiko %	Kop.	Biztanle- riarekiko %	Kop.	Biztanle- riarekiko %	Kop.	Biztanle- riarekiko %	Kop.	Biztanle- riarekiko %	Kop.	Biztanle- riarekiko %
EUSKARA	2-14 urte	49.741	12,2	39.637	14,2	51.583	15,4	58.063	16,7	50.472	15,6	42.886	14,7	37.800	13,5
	15-24 urte	46.420	10,4	39.152	11,4	28.367	11,4	33.198	12,0	38.169	12,0	44.193	13,3	37.449	12,3
	25-44 urte	87.510	11,1	90.401	10,5	94.638	11,0	71.255	10,4	60.644	9,2	57.680	8,4	62.544	8,6
	45-64 urte	74.292	12,3	72.863	11,4	80.119	10,4	81.694	9,4	77.488	8,5	75.229	8,5	74.879	8,9
	> 64 urte	56.454	16,7	66.276	14,8	62.422	12,0	65.687	10,3	66.748	9,6	70.024	9,1	77.688	9,3
	Guztira	314.417	12,2	308.329	12,0	317.128	11,6	309.897	11,0	293.521	10,1	290.011	9,8	290.360	9,7
BIAK	2-14 urte	41.326	10,1	34.506	12,4	35.536	10,6	69.167	19,8	63.257	19,5	54.501	18,6	48.827	17,5
	15-24 urte	31.925	7,2	28.951	8,4	22.208	9,0	34.738	12,5	49.582	15,6	53.575	16,1	44.772	14,7
	25-44 urte	58.307	7,4	67.557	7,9	61.645	7,2	70.627	10,3	74.566	11,3	77.443	11,3	90.930	12,5
	45-64 urte	32.941	5,4	36.808	5,8	45.402	5,9	70.028	8,1	87.060	9,6	97.855	11,0	103.993	12,4
	> 64 urte	19.628	5,8	21.935	4,9	21.748	4,2	37.253	5,8	52.547	7,5	64.011	8,3	76.152	9,1
	Guztira	184.127	7,1	189.757	7,4	186.539	6,8	281.813	10,0	327.012	11,2	347.385	11,7	364.673	12,2
GAZTELANI A	2-14 urte	316.686	77,4	202.014	72,5	240.126	71,5	204.702	58,7	192.041	59,2	171.173	58,6	160.532	57,5
	15-24 urte	365.061	82,1	272.396	79,2	187.542	75,6	196.286	70,8	212.382	66,6	212.972	64,0	202.605	66,7
	25-44 urte	639.031	81,0	691.446	80,4	666.591	77,5	491.263	71,7	457.377	69,3	470.832	68,5	483.009	66,6
	45-64 urte	493.713	81,7	524.918	82,2	630.157	82,1	691.408	79,5	699.489	77,1	652.277	73,3	582.005	69,3
	> 64 urte	260.615	77,1	358.706	79,9	430.057	82,9	528.856	83,0	569.791	81,6	621.057	80,9	664.381	79,7
	Guztira	2.075.106	80,2	2.049.480	79,7	2.154.472	78,9	2.112.516	75,0	2.131.079	73,3	2.128.310	71,7	2.092.533	70,2
BESTERIK	2-14 urte	1.618	0,4	2.467	0,9	8.535	2,5	16.698	4,8	18.793	5,8	23.780	8,1	31.891	11,4
	15-24 urte	1.512	0,3	3.384	1,0	9.866	4,0	13.183	4,8	18.689	5,9	21.803	6,6	18.985	6,2
	25-44 urte	3.844	0,5	10.235	1,2	37.029	4,3	51.654	7,5	67.296	10,2	81.249	11,8	88.285	12,2
	45-64 urte	3.712	0,6	4.300	0,7	12.100	1,6	26.150	3,0	42.951	4,7	64.756	7,3	79.248	9,4
	> 64 urte	1.470	0,4	2.284	0,5	4.442	0,9	5.494	0,9	9.204	1,3	12.704	1,7	15.802	1,9
	Guztira	12.156	0,5	22.670	0,9	71.972	2,6	113.179	4,0	156.933	5,4	204.293	6,9	234.210	7,9

Iturria: Eustat, 1991-2021; Nastat, 1991-2021; INE, 2026-2036; Siadeco, 2026-2036 proiektzioa.

5.3 ETXEKO ERABILERAREN BILAKAERA ETA PROIEKZIOA JATORRIAREN ARABERA

Etxean bi hizkuntzak erabiltzeko joerak jatorri guztietako biztanleen artean egingo du gora. 2021eko eta 2036ko datuak alderatuz: erkidegoan bertan jaiotakoen artean % 13,2tik % 16,4ra, beste erkidegoetan jaiotakoen artean % 2,7tik % 3,9ra eta atzerrian jaiotakoen artean % 2,4tik % 4,2ra.

Bestalde, atzerrian jaiotakoen artean etxean euskara eta gaztelania ez diren beste hizkuntza batzuk erabiltzen dituztenen pisuak igoera txikia izango du: % 25,8tik % 25,4ra. Baina kopuru absolutuetan igoera handia izango da hori: 93.435 biztanle izatetik 176.195 izatera —atzerrian jaiotakoen guztirako kopurua modu nabarmenean areagotuko delako—.

Lehen hizkuntzaren transmisioan ikusten den joerarekin lotuta —euskara eta gaztelania ez den beste hizkuntza bat transmititzea—, gero eta gehiago izango dira EAEn edo Nafarroan jaiotakoen artean ere etxean beste hizkuntza bat erabiltzen dutenak: 2001ean % 0,1 ziren, 2021ean % 0,7, 2031n % 1,8 izango dira eta 2036an % 2,6. Hau da, 2001ean 2.348 pertsona izatetik 2036an 51.992 pertsona izatera.

15. taula. Etxean erabiltzen diren hizkuntzen pisua (1991-2021eko datuak eta 2026-2036ko aurreikuspenak), jatorriaren arabera.

		1991		2001		2011		2021		Proiektzioa 2026		Proiektzioa 2031		Proiektzioa 2036	
		Kop.	Biztanle- riarekiko %	Kop.	Biztanle- riarekiko %	Kop.	Biztanle- riarekiko %	Kop.	Biztanle- riarekiko %	Kop.	Biztanle- riarekiko %	Kop.	Biztanle- riarekiko %	Kop.	Biztanle- riarekiko %
EUSKARA	Erkidegoa	303.738	16,2	296.674	15,8	300.800	15,6	296.520	15,1	279.055	14,0	271.537	13,7	267.370	13,5
	Beste erkidegoak	9.351	1,4	9.802	1,6	10.426	1,9	8.564	1,8	6.850	1,6	6.176	1,6	5.601	1,8
	Atzerria	1.328	4,1	1.853	2,4	5.902	2,3	4.813	1,3	7.616	1,6	12.297	2,0	17.389	2,5
	Guztira	314.417	12,2	308.329	12,0	317.128	11,6	309.897	11,0	293.521	10,1	290.010	9,8	290.360	9,7
BIAK	Erkidegoa	171.100	9,1	176.259	9,4	169.394	8,8	259.754	13,2	299.856	15,1	313.001	15,8	323.889	16,4
	Beste erkidegoak	11.652	1,7	11.453	1,9	10.711	2,0	13.240	2,7	13.259	3,1	12.975	3,4	11.994	3,9
	Atzerria	1.375	4,3	2.045	2,7	6.435	2,5	8.819	2,4	13.897	2,8	21.409	3,5	28.790	4,2
	Guztira	184.127	7,1	189.757	7,4	186.539	6,8	281.813	10,0	327.012	11,2	347.385	11,7	364.673	12,2
GAZTE- LANIA	Erkidegoa	1.397.162	74,6	1.405.142	74,7	1.453.127	75,3	1.400.205	71,1	1.386.238	69,8	1.355.434	68,6	1.335.505	67,5
	Beste erkidegoak	652.078	96,0	585.941	95,6	516.826	94,5	457.502	94,2	406.762	93,9	351.205	93,2	286.936	92,4
	Atzerria	25.866	80,4	58.397	76,1	184.519	73,1	254.809	70,4	338.080	69,2	421.671	68,4	470.091	67,9
	Guztira	2.075.106	80,2	2.049.480	79,7	2.154.472	78,9	2.112.516	75,0	2.131.079	73,3	2.128.310	71,7	2.092.533	70,2
BESTERIK	Erkidegoa	2.100	0,1	2.348	0,1	7.586	0,4	13.405	0,7	21.655	1,1	36.386	1,8	51.992	2,6
	Beste erkidegoak	6.443	0,9	5.920	1,0	8.708	1,6	6.340	1,3	6.201	1,4	6.444	1,7	6.022	1,9
	Atzerria	3.613	11,2	14.402	18,8	55.677	22,0	93.435	25,8	129.078	26,4	161.462	26,2	176.195	25,4
	Guztira	12.156	0,5	22.670	0,9	71.972	2,6	113.179	4,0	156.933	5,4	204.293	6,9	234.210	7,9

Iturria: Eustat, 1991-2021; Nastat, 1991-2021; INE, 2026-2036; Siadeco, 2026-2036 proiektzioa.

5.4 ETXEKO ERABILERAREN BILAKAERA ETA PROIEKZIOA NAGUSITASUN-EREMUEN ARABERA

Proiektzioen arabera, etxean nagusiki euskara erabiltzen dutenen pisuak udalerririk erdaldunenetan soilik hartuko du goranzko joera: 2021ean % 3,2 eta 2036an % 3,4 —60.397 biztanle izatetik 69.322 izatera—. 2. nagusitasun-eremuan (% 20 - % 39) gora egingo du 2026rako, baina beheranzko joera hartuko du ondoren. Eta gainerako nagusitasun-eremuetan beheranzko joera jarraituko du.

Etxean bi hizkuntzak, euskara eta gaztelania, eta etxean euskara eta gaztelania ez diren beste hizkuntza batzuk erabiltzeko ohiturek, nagusitasun-eremu guztietan egingo dute gora. Etxean nagusiki gaztelania erabiltzen dutenen kopuruak gora egingo du udalerrri euskaldunenetan, 3., 4. eta 5. nagusitasun-eremuetan: % 39,7tik % 45,1era, % 25,6tik % 36,0ra eta % 11,5etik % 24,4ra.

16. taula. Etxean erabiltzen diren hizkuntzen pisua (1991-2021eko datuak eta 2026-2036ko aurreikuspenak), adin-tartearen arabera.

		1991		2001		2011		2021 (91ko NNEE)		2021 (21eko NNEE)		Proiektzioa 2026		Proiektzioa 2031		Proiektzioa 2036	
		Kop.	Biztanle- riarekiko %	Kop.	Biztanle- riarekiko %	Kop.	Biztanle- riarekiko %	Kop.	Biztanle- riarekiko %	Kop.	Biztanle- riarekiko %	Kop.	Biztanle- riarekiko %	Kop.	Biztanle- riarekiko %	Kop.	Biztanle- riarekiko %
EUSKARA	1. NNEE (etxeko erab. >=%20)	50.428	2,6	57.200	2,9	81.622	3,9	91.813	4,3	60.397	3,2	63.407	3,2	66.413	3,3	69.322	3,4
	2. NNEE (etxeko erab. %20-%39,9)	54.207	24,5	49.194	23,2	48.605	21,9	46.318	20,0	103.201	18,1	117.584	20,1	114.733	19,3	113.361	19,2
	3. NNEE (etxeko erab. %40-%59,9)	79.728	39,5	79.215	38,5	76.274	34,3	69.868	29,8	93.781	38,2	73.755	29,1	71.096	27,5	69.958	26,7
	4. NNEE (etxeko erab. %60-%79,9)	69.747	61,3	67.090	60,9	60.283	51,0	54.893	45,0	48.357	58,4	38.059	44,1	37.084	41,6	37.050	40,4
	5. NNEE (etxeko erab. >=%80)	60.307	84,0	55.630	79,1	50.344	66,2	47.004	59,5	857	79,8	716	65,3	684	62,1	668	60,2
	Guztira	314.417	12,2	308.329	12,0	317.128	11,6	309.897	11,0	306.593	10,9	293.521	10,1	290.011	9,8	290.360	9,7
BIAK	1. NNEE (etxeko erab. >=%20)	88.244	4,5	92.841	4,7	100.841	4,8	163.549	7,6	129.987	6,8	146.274	7,4	157.258	7,8	166.351	8,2
	2. NNEE (etxeko erab. %20-%39,9)	34.284	15,5	35.781	16,9	28.892	13,0	41.088	17,7	96.350	16,9	112.264	19,2	118.067	19,9	123.722	20,9
	3. NNEE (etxeko erab. %40-%59,9)	38.934	19,3	38.216	18,6	32.342	14,5	46.459	19,8	45.818	18,7	52.674	20,8	55.168	21,3	57.124	21,8
	4. NNEE (etxeko erab. %60-%79,9)	17.479	15,4	16.608	15,1	16.774	14,2	20.976	17,2	10.630	12,8	15.686	18,2	16.774	18,8	17.353	18,9
	5. NNEE (etxeko erab. >=%80)	5.186	7,2	6.311	9,0	7.691	10,1	9.741	12,3	67	6,2	114	10,4	118	10,7	123	11,1
	Guztira	184.127	7,1	189.757	7,4	186.539	6,8	281.813	10,0	282.851	10,0	327.012	11,2	347.385	11,7	364.673	12,2
GAZTELANIA	1. NNEE (etxeko erab. >=%20)	1.828.872	92,5	1.802.663	91,4	1.849.541	88,4	1.804.605	83,9	1.643.162	85,7	1.660.791	83,8	1.657.020	81,7	1.628.175	80,0
	2. NNEE (etxeko erab. %20-%39,9)	131.664	59,5	125.812	59,3	140.221	63,1	135.683	58,6	352.332	61,7	325.984	55,7	322.403	54,4	312.721	52,9
	3. NNEE (etxeko erab. %40-%59,9)	82.515	40,9	87.175	42,4	109.060	49,1	110.040	47,0	97.307	39,7	114.910	45,4	117.447	45,4	118.428	45,1
	4. NNEE (etxeko erab. %60-%79,9)	25.967	22,8	25.771	23,4	38.864	32,9	42.432	34,8	21.181	25,6	29.161	33,8	31.182	35,0	32.938	36,0
	5. NNEE (etxeko erab. >=%80)	6.088	8,5	8.059	11,5	16.786	22,1	19.756	25,0	124	11,5	233	21,2	257	23,4	271	24,4
	Guztira	2.075.106	80,2	2.049.480	79,7	2.154.472	78,9	2.112.516	75,0	2.114.105	75,0	2.131.079	73,3	2.128.310	71,7	2.092.533	70,2
BESTERIK	1. NNEE (etxeko erab. >=%20)	9.763	0,5	18.997	1,0	59.271	2,8	90.632	4,2	83.420	4,4	111.902	5,6	147.298	7,3	171.681	8,4
	2. NNEE (etxeko erab. %20-%39,9)	947	0,4	1.411	0,7	4.648	2,1	8.515	3,7	19.319	3,4	29.806	5,1	37.886	6,4	41.280	7,0
	3. NNEE (etxeko erab. %40-%59,9)	706	0,3	1.177	0,6	4.627	2,1	7.860	3,4	8.467	3,5	11.825	4,7	15.038	5,8	16.930	6,5
	4. NNEE (etxeko erab. %60-%79,9)	541	0,5	783	0,7	2.220	1,9	3.704	3,0	2.623	3,2	3.367	3,9	4.029	4,5	4.270	4,7
	5. NNEE (etxeko erab. >=%80)	199	0,3	302	0,4	1.205	1,6	2.468	3,1	26	2,4	34	3,1	42	3,8	49	4,4
	Guztira	12.156	0,5	22.670	0,9	71.972	2,6	113.179	4,0	113.855	4,0	156.933	5,4	204.293	6,9	234.210	7,9

Iturria: Eustat, 1991-2021; Nastat, 1991-2021; INE, 2026-2036; Siadeco, 2026-2036 proiektzioa.

6. Gaitasun erlatiboa

6.1 GAITASUN ERLATIBOAREN BILAKAERA OROKORRA

Gaitasun erlatiboaren bilakaeraren azterketa ere egin dugu ikerlan honetan, aurrera begirako proiektuorik egin ez dugun arren. Inkesta Soziolinguistikoak jasotzen duen adierazlea da eta aztertzen du biztanleria euskalduna (euskaraz ongi edo nahiko ongi hitz egiten dutenak) zein hizkuntzatan moldatzen den hobeto, zein hizkuntzatan egiten duen errazago: euskaraz, erdaraz edo bietan berdin. Beraz, hiru kategoriatan sailkatzen da biztanleria euskalduna, gaitasun erlatiboaren azterketan:

Euskal elebidunak: euskaraz errazago hitz egiten dutenak.

Elebidun orekatuak: euskaraz edo erdaraz berdin, batean bestean bezain erraz, hitz egiten dutenak.

Erdal elebidunak: erdaraz errazago hitz egiten dutenak.

Bi urtetako argazkiak jarri ditugu elkarren parean, 1991koa eta 2021ekoa, hogeita hamar urteko bilakaera aztertzeko. Horien arabera, euskal elebidunen pisuak behera egin du Euskal Herrian, bederatzi puntu: % 35,9tik % 26,7ra. Elebidun orekatuenak hiru puntu gora, % 25,5etik % 28,3ra. Eta erdal elebidunenak ere gora egin du, sei puntu baino gehiago, % 38,6tik % 45,0ra. Erdaraz euskaraz baino erosoago moldatzen diren euskal hiztunak dira horiek.

Gaur egungo datu ofizialek eta euskararen ezagutza neurtzeko erabiltzen den metodologiak ez dute gai horretan sakontzeko aukerarik ematen: biztanleen euskara gaitasun-mota nolakoa den eta nola doan aldatzen. Baina, aurrera begira, horren komenigarritasuna azter liteke.

17. taula. EUSKALDUNEN euskara erraztasuna lurralde eremuaren eta urtearen arabera.

URTEA	LURRALDEA / ERKIDEGOA	Elebitasuna	Euskaraz hitz egiten du ONGI + NAHIKO ONGI					
			Ongi		Nahiko ongi		Guztira	
			Kop	%	Kop	%	Kop	%
1991	Araba	Euskal elebiduna	924	8,8	0	0,0	924	5,9
		Elebidun orekatua	2.253	21,5	910	17,9	3.163	20,3
		Erdal elebiduna	7.295	69,7	4.162	82,1	11.458	73,7
		Guztira	10.473	100,0	5.072	100,0	15.545	100,0
	Bizkaia	Euskal elebiduna	49.776	38,3	1.434	5,0	51.210	32,3
		Elebidun orekatua	35.026	27,0	1.455	5,1	36.481	23,0
		Erdal elebiduna	45.035	34,7	25.610	89,9	70.645	44,6
		Guztira	129.837	100,0	28.500	100,0	158.337	100,0
	Gipuzkoa	Euskal elebiduna	94.916	44,1	1.655	5,5	96.571	39,4
		Elebidun orekatua	63.377	29,5	3.409	11,2	66.786	27,2
		Erdal elebiduna	56.700	26,4	25.283	83,3	81.982	33,4
		Guztira	214.993	100,0	30.347	100,0	245.340	100,0
	Euskal Autonomia Erkidegoa	Euskal elebiduna	145.617	41,0	3.089	4,8	148.706	35,5
		Elebidun orekatua	100.656	28,3	5.774	9,0	106.430	25,4
		Erdal elebiduna	109.030	30,7	55.055	86,1	164.085	39,1
		Guztira	355.303	100,0	63.918	100,0	419.221	100,0
	Nafarroa	Euskal elebiduna	16.196	46,9	108	1,9	16.304	40,6
		Elebidun orekatua	10.366	30,0	327	5,8	10.693	26,6
		Erdal elebiduna	7.937	23,0	5.233	92,3	13.170	32,8
		Guztira	34.499	100,0	5.668	100,0	40.167	100,0
	Guztira	Euskal elebiduna	161.813	41,5	3.197	4,6	165.010	35,9
		Elebidun orekatua	111.022	28,5	6.101	8,8	117.123	25,5
		Erdal elebiduna	116.967	30,0	60.288	86,6	177.255	38,6
		Guztira	389.802	100,0	69.586	100,0	459.389	100,0
2021	Araba	Euskal elebiduna	5.391	10,3	0	0,0	5.391	8,5
		Elebidun orekatua	15.731	29,9	0	0,0	15.731	24,7
		Erdal elebiduna	31.402	59,8	11.162	100,0	42.565	66,8
		Guztira	52.524	100,0	11.162	100,0	63.686	100,0
	Bizkaia	Euskal elebiduna	60.194	23,3	0	0,0	60.194	19,8
		Elebidun orekatua	81.226	31,5	0	0,0	81.226	26,7
		Erdal elebiduna	116.445	45,2	46.346	100,0	162.791	53,5
		Guztira	257.865	100,0	46.346	100,0	304.211	100,0
	Gipuzkoa	Euskal elebiduna	121.058	41,4	0	0,0	121.058	38,7
		Elebidun orekatua	95.323	32,6	505	2,4	95.828	30,6
		Erdal elebiduna	75.804	25,9	20.485	97,6	96.289	30,7
		Guztira	292.186	100,0	20.989	100,0	313.175	100,0
	Euskal Autonomia Erkidegoa	Euskal elebiduna	186.643	31,0	0	0,0	186.643	27,4
		Elebidun orekatua	192.280	31,9	505	0,6	192.785	28,3
		Erdal elebiduna	223.652	37,1	77.993	99,4	301.645	44,3
		Guztira	602.575	100,0	78.498	100,0	681.072	100,0
	Nafarroa	Euskal elebiduna	15.643	24,5	0	0,0	15.643	20,4
		Elebidun orekatua	21.523	33,7	0	0,0	21.523	28,0
		Erdal elebiduna	26.612	41,7	13.006	100,0	39.618	51,6
		Guztira	63.778	100,0	13.006	100,0	76.784	100,0
	Guztira	Euskal elebiduna	202.286	30,4	0	0,0	202.286	26,7
		Elebidun orekatua	213.803	32,1	505	0,6	214.308	28,3
		Erdal elebiduna	250.264	37,6	90.999	99,4	341.263	45,0
		Guztira	666.353	100,0	91.504	100,0	757.857	100,0

Iturria: Eusko Jaurlaritza-Inkesta Soziolinguistikoa

6.2 GAITASUN ERLATIBOA ETA ETXEKO ERABILERA: LURRALDEEN ARABERAKO ALDEAK

Euskal hiztuna den biztanleriaren ezaugarriak aldatzen ari dira, beraz. Eta, itxura guztien arabera, euskararen bizi-indarraren kaltetan ari dira aldatzen, batez ere, Bizkaian eta Nafarroan. Garai batean baino ohikoagoa da euskaraz jakin bai, baina erdaraz euskaraz baino erraztasun handiagoa edukitzea. Baina ez hori bakarrik. Badaude beste bi datu esanguratsu, Bizkaiko eta Nafarroako aldaketak sakonago erakusten dituztenak:

- Elebidun orekatuek etxean zein hizkuntza erabiltzen duten aztertuz, beti euskaraz aritzen direnen pisuak behera egin du 1991tik 2021era: % 41,1etik % 34,9ra. Jaitsiera bereziki handia izan da Nafarroan —% 49,7tik % 24,4ra—, baina baitan Bizkaian ere —% 47,1etik % 31,2ra—
- Euskal elebidunek etxean zein hizkuntza erabiltzen duten aztertuz, jaitsiera txiki bat izan du beti euskaraz aritzen direnen pisuak, 1991tik 2021era: % 84,6tik % 80,7ra. Baina, jaitsiera hori, handiagoa izan da Nafarroan —% 86,9tik % 74,5era— eta Bizkaian —% 83,9tik % 72,9ra—.

Gipuzkoan txikiagoa izan da euskararen bizi-indarraren higadura. Gipuzkoak sendoago eutsi die, nolabait ere, hizkuntzaren arnagune diren eremuen ezaugarriari, Bizkaiarekin eta Nafarroarekin alderatuta. Besteak beste, euskal elebidunen pisua mantentzeaz gain (% 39,4tik % 38,7ra), etxean beti euskaraz aritzen diren euskal elebidunen pisuak gora egin du Gipuzkoan: % 84,9tik % 86,5era.

Nagusitasun-eremuen azterketak erakutsi du, gainera, arnagune beteen multzoan geratzen diren bost udalerriak Gipuzkoakoak direla. Bost horietatik lau Gipuzkoako Tolosaldea eskualdekoak dira eta bosgarrena Gipuzkoako Goierrikoa: Abaltzisketa, Baliarrain, Elduain, Orexa eta Zerain dira.

Arabari dagokionez, euskara indartzen ari da bertan, baina oso urrun dago beste hiru lurraldeetako inguru euskaldunen ezaugarriak lortzetik —Aramaioren salbuespenarekin—.

18. taula. EUSKALDUNEK ETXEAN ERABILITAKO HIZKUNTZA ETA EUSKARA ERRAZTASUNA lurralde eremuaren eta urtearen arabera.

URTEA	LURRALDEA / ERKIDEGOA	Elebitasuna	Zein hizkuntzatan hitz egiten dute etxean								Zein hizkuntzatan hitz egiten dute etxean (%hor.)			
			Euskara		Biak		Erdara		Guztira		Euskara	Biak	Erdara	Guztira
			Kop	%	Kop	%	Kop	%	Kop	%	% hor.	% hor.	% hor.	% hor.
1991	Araba	Euskal elebiduna	555	46,2	185	4,5	185	2,5	924	7,4	60,0	20,0	20,0	100,0
		Elebidun orekatua	462	38,5	1.464	35,9	711	9,8	2.637	21,0	17,5	55,5	26,9	100,0
		Erdal elebiduna	185	15,4	2.430	59,6	6.379	87,7	8.994	71,6	2,1	27,0	70,9	100,0
		Guztira	1.202	100,0	4.080	100,0	7.274	100,0	12.556	100,0	9,6	32,5	57,9	100,0
	Bizkaia	Euskal elebiduna	39.799	62,5	6.774	13,9	881	2,2	47.454	31,3	83,9	14,3	1,9	100,0
		Elebidun orekatua	16.395	25,7	13.706	28,1	4.705	12,0	34.806	22,9	47,1	39,4	13,5	100,0
		Erdal elebiduna	7.527	11,8	28.306	58,0	33.645	85,8	69.478	45,8	10,8	40,7	48,4	100,0
		Guztira	63.721	100,0	48.786	100,0	39.230	100,0	151.738	100,0	42,0	32,2	25,9	100,0
	Gipuzkoa	Euskal elebiduna	77.255	65,2	10.963	13,1	2.798	8,0	91.016	38,4	84,9	12,0	3,1	100,0
		Elebidun orekatua	24.472	20,7	29.102	34,7	11.761	33,6	65.335	27,5	37,5	44,5	18,0	100,0
		Erdal elebiduna	16.686	14,1	43.833	52,2	20.458	58,4	80.977	34,1	20,6	54,1	25,3	100,0
		Guztira	118.414	100,0	83.898	100,0	35.017	100,0	237.329	100,0	49,9	35,4	14,8	100,0
	Euskal Autonomia Erkidegoa	Euskal elebiduna	117.609	64,1	17.921	13,1	3.864	4,7	139.394	34,7	84,4	12,9	2,8	100,0
		Elebidun orekatua	41.329	22,5	44.272	32,4	17.176	21,1	102.778	25,6	40,2	43,1	16,7	100,0
		Erdal elebiduna	24.398	13,3	74.570	54,5	60.481	74,2	159.450	39,7	15,3	46,8	37,9	100,0
		Guztira	183.337	100,0	136.763	100,0	81.522	100,0	401.622	100,0	45,6	34,1	20,3	100,0
	Nafarroa	Euskal elebiduna	13.561	67,2	1.770	17,2	268	3,2	15.598	40,3	86,9	11,3	1,7	100,0
		Elebidun orekatua	5.072	25,2	3.820	37,2	1.324	16,0	10.216	26,4	49,7	37,4	13,0	100,0
		Erdal elebiduna	1.533	7,6	4.676	45,5	6.656	80,7	12.865	33,3	11,9	36,3	51,7	100,0
		Guztira	20.167	100,0	10.265	100,0	8.248	100,0	38.679	100,0	52,1	26,5	21,3	100,0
	Guztira	Euskal elebiduna	131.170	64,5	19.691	13,4	4.132	4,6	154.993	35,2	84,6	12,7	2,7	100,0
		Elebidun orekatua	46.402	22,8	48.092	32,7	18.500	20,6	112.994	25,7	41,1	42,6	16,4	100,0
		Erdal elebiduna	25.932	12,7	79.245	53,9	67.138	74,8	172.315	39,1	15,0	46,0	39,0	100,0
		Guztira	203.504	100,0	147.028	100,0	89.769	100,0	440.301	100,0	46,2	33,4	20,4	100,0
2021	Araba	Euskal elebiduna	2.716	31,8	1.824	8,0	301	1,1	4.841	8,4	56,1	37,7	6,2	100,0
		Elebidun orekatua	4.403	51,6	7.153	31,4	2.440	9,3	13.995	24,3	31,5	51,1	17,4	100,0
		Erdal elebiduna	1.419	16,6	13.773	60,5	23.567	89,6	38.758	67,3	3,7	35,5	60,8	100,0
		Guztira	8.537	100,0	22.750	100,0	26.308	100,0	57.595	100,0	14,8	39,5	45,7	100,0
	Bizkaia	Euskal elebiduna	39.439	59,8	13.153	10,5	1.494	1,7	54.086	19,4	72,9	24,3	2,8	100,0
		Elebidun orekatua	22.427	34,0	44.112	35,3	5.419	6,2	71.959	25,9	31,2	61,3	7,5	100,0
		Erdal elebiduna	4.036	6,1	67.549	54,1	80.499	92,1	152.084	54,7	2,7	44,4	52,9	100,0
		Guztira	65.903	100,0	124.813	100,0	87.413	100,0	278.129	100,0	23,7	44,9	31,4	100,0
	Gipuzkoa	Euskal elebiduna	94.157	70,3	14.535	14,2	180	0,4	108.871	38,1	86,5	13,4	0,2	100,0
		Elebidun orekatua	35.844	26,8	46.695	45,7	5.774	11,6	88.313	30,9	40,6	52,9	6,5	100,0
		Erdal elebiduna	3.980	3,0	40.944	40,1	43.820	88,0	88.744	31,0	4,5	46,1	49,4	100,0
		Guztira	133.981	100,0	102.174	100,0	49.774	100,0	285.929	100,0	46,9	35,7	17,4	100,0
	Euskal Autonomia Erkidegoa	Euskal elebiduna	136.312	65,4	29.512	11,8	1.975	1,2	167.799	27,0	81,2	17,6	1,2	100,0
		Elebidun orekatua	62.674	30,1	97.960	39,2	13.633	8,3	174.267	28,0	36,0	56,2	7,8	100,0
		Erdal elebiduna	9.435	4,5	122.266	49,0	147.887	90,5	279.587	45,0	3,4	43,7	52,9	100,0
		Guztira	208.421	100,0	249.737	100,0	163.495	100,0	621.652	100,0	33,5	40,2	26,3	100,0
	Nafarroa	Euskal elebiduna	10.137	65,1	3.231	10,9	234	1,0	13.601	20,1	74,5	23,8	1,7	100,0
		Elebidun orekatua	4.519	29,0	11.449	38,8	2.558	11,3	18.526	27,4	24,4	61,8	13,8	100,0
		Erdal elebiduna	921	5,9	14.836	50,3	19.811	87,6	35.568	52,5	2,6	41,7	55,7	100,0
		Guztira	15.577	100,0	29.515	100,0	22.603	100,0	67.695	100,0	23,0	43,6	33,4	100,0
	Guztira	Euskal elebiduna	146.449	65,4	32.742	11,7	2.209	1,2	181.400	26,3	80,7	18,0	1,2	100,0
		Elebidun orekatua	67.193	30,0	109.408	39,2	16.191	8,7	192.792	28,0	34,9	56,7	8,4	100,0
		Erdal elebiduna	10.357	4,6	137.101	49,1	167.698	90,1	315.156	45,7	3,3	43,5	53,2	100,0
		Guztira	223.998	100,0	279.252	100,0	186.098	100,0	689.347	100,0	32,5	40,5	27,0	100,0

Iturria: Eusko Jaurlaritza-Inkesta Soziolinguistikoa

7. Ondorioak

- Azken 30 urteotan hezkuntza-arautuko hizkuntza-eredu euskaldunen bidez aurrera eraman den euskalduntze-prozesuaren eragina handia izango da. Handia da inpaktua gaur egungo ezagutza-datuetan, eta handia da etorkizuneko proiektzioetan ere. Izan ere, biztanle euskaldun horiek adinean gora egin ahala, eragin handia izango dute hurrengo adin-tarteetako —adin-piramidearen hurrengo kosketako— euskararen ezagutza-datuetan. Horri esker eusten dio, neurri handi batean, Euskal Autonomia Erkidegoak euskaldunen pisuaren hazkundeari, nahiz eta hazkunde-erritmoa mantsotu. Nafarroan, aldiz, behera egiten ere hasiko da biztanleria euskaldunaren ehunekoa, ez duelako halako oinarririk.
- Biztanleria euskalduna zahartze-prozesuan sartuko da. Azken hamarkadetan hezkuntza arautuko hizkuntza-eredu euskaldunetatik pasatako biztanleek adinean gora egin ahala, Hego Euskal Herriko biztanleria euskalduna zahartu egingo da. Areagotu egingo da 24 urtetik gorako adin-tarteek biztanleria euskaldunarekiko duten pisua. Horrekin batera, azken urteotan euskararen erabilera soziala mugatu izan duen helduen ezagutza-maila apala atzean geldituko da, neurri batean. Adin-tarteko biztanleriarekiko euskaldunen pisuak gora egingo du 24 urtetik gorako adin-tarte guztietan.
- Migrazio-mugimenduen hartzaile izango da Hego Euskal Herria, datozen urteetan ere, eta atzerrian jaiotakoek biztanlerian duten pisuak nabarmen egingo du gora. Gainera, ugalkortasun-adinean, edo guraso izateko adinean, dagoen biztanleria izango da, oro har, etorriko dena. Lehen hizkuntzaren eta etxeko erabileraren proiektzioek erakusten dute euskara eta gaztelania ez diren beste hizkuntza batzuen pisua dela hazkunderik handiena izango duena, bi kasuetan. Eta, gainera, adinaren arabera aztertuz, erdiko adin-tarteetan antzematen da inpakturik handiena.

Kontuan hartu behar da, gainera, etorri berrietako askok gaztelania dutela lehen hizkuntza —Latinoamerikan jaiotakoen zati handi batek, batez ere—. Horiek, zein etorri berrietako beste askok ere, gaztelania transmititzen diete seme-alabei eta gaztelaniaz egiten dute etxean. Hori horrela, lehen hizkuntza gaztelania edo beste bat duten eta euskara transmitituko eta erabiliko ez duten etorri berrien inpaktu kuantitatiboa askoz ere handiagoa izango da euskara transmititzera eta erabiltzera iritsiko diren atzerriar jatorriko biztanleena baino. Nahiz eta bilakaera oso positiboa izan, alde horretatik.

- Euskararen ezagutza-maila apalagoa izango da, etorkizun hurbilean, haur eta gazteen artean. Adin-tarte bakoitzeko biztanleriarekiko euskararen ezagutza-maila zenbatekoa den aztertuz, azpimarratzeko modukoa da euskaldunen pisuak behera egingo duela haur eta gazteen artean. Datu horien atzean faktore ezberdinak egon daitezke:

- Atzerrian jaioak diren eta euskaraz ez dakiten gurasoen seme-alabak gero eta gehiago izango direla.
 - Euskararen familia bidezko transmisioak atzera egingo duela, baita bertan jaioak diren gurasoen familietan ere. Izan ere, etxean nagusiki euskara erabiltzeko ohiturak behera egingo du Hego Euskal Herrian. Eta gora egiten jarraituko du bi hizkuntzak, euskara eta gaztelania, erabiltzeko ohiturak.
- Euskaraz gaztelaniaz baino erosoago moldatzen diren euskal hiztunen pisua gero eta txikiagoa da. Hezkuntza arautuko hizkuntza-ereduetan oinarritutako euskalduntze prozesuak eta familia bidezko transmisioan eta etxeko erabileran aurrerapauso handirik eman ez izanak ezinbestean eragiten dute euskal hiztun den biztanleriaren ezaugarri-adaketan. Euskara lehen hizkuntza gisa transmititzen denean, transmisio horren eraginkortasuna handia da. Baina, hala ere, biztanle euskaldunen artean euskal elebidunen pisuak behera eta erdal elebidunen pisuak gora egin du. Transmisio-mailan dago hutsunea, beraz. Gero horrek erabileran dakarrenarekin.
 - Euskal hiztuna den biztanleriaren ezaugarriak aldatzen ari dira, beraz. Eta, itxura guztien arabera, euskararen bizi-indarraren kaltetan ari dira aldatzen, batez ere, Bizkaian eta Nafarroan. Gipuzkoan txikiagoa izan da euskararen bizi-indarraren higadura, sendoago eutsi die hizkuntzaren arnasmune diren eremuen ezaugarriari —nagusitasun-eremuen azterketak erakutsi du, gainera, arnasmune beteen multzoan geratzen diren bost udalerriak Gipuzkoakoak direla. Eta, proiektzioen arabera, 2036an, 4.nagusitasun-eremuan Gipuzkoako 12 herri eta Nafarroako 9 geratuko dira—.
 - Etorkizun hurbilean gero eta gehiago izango dira nagusiki erdaraz inguratuta bizi diren euskal hiztunak. Eta, ikusi dugun bezala, gero eta gehiago izango dira euskara lehen hizkuntza bakar gisa izango ez dutenak, erdaraz euskaraz baino erosoago egingo dutenak edo baita euskara erabat menderatzen ez duten euskal hiztunak ere. Euskararen erabilera soziala zailtzen duten faktoreak dira biak ala biak, eta elkarri lotuta daude, gainera. Gaitasun mugatua duenak, horrez gain, hizkuntza erabiltzeko aukera gutxi baldin baditu inguruan, nekez lortuko du bere gaitasuna hobetzea. Gero eta gehiago kamustuko zaio euskara eta gero eta ahalegin handiagoa egin beharko du hizkuntza erabiltzeko, edo, dagokionean, ondorengoei transmititzeko.

Ez dirudi baldintza egokienak direnik, belaunaldiz belaunaldi jarraipen naturala izango duen eta erabilerari dagokionez bizia izango den hizkuntza baldin bada helburu. Eta ez dirudi, bestelako neurriak hartu ezean, epe laburrean norabide aldaketa espero daitekeenik joera horietan. Badaude alde positiboak ere, eta lan honetan azpimarratu ditugu: euskararen ezagutza-maila handiagoa biztanle helduen artean, lehen hizkuntzaren transmisioaren eraginkortasun gero eta handiagoa, gaztelaniarekin batera bada ere hainbat etxetan euskarak sarbidea lortu izana, transmisioaren eta erabileraren bilakaera positiboa atzerrian jaiotakoen artean, lurralde eta eremu batzuetan erdietsi diren aurrerabideak, beste batzuetan hizkuntzaren bizitasunari eutsi izana... Horiei heldu eta horietan sakontzea ere garrantzitsua izango da etorkizunean, ikusitako ahulguneei konponbideak bilatzearekin eta datozen erronka handiei aurre egitearekin batera.